

Transitieplan Wet Toekomst Pensioenen

Sociale partners Schoonmaak- en Glazenwassersbedrijf

Schoonmaak

Getekend op 19 september 2024
Versie 1.2

Inhoudsopgave

HOOFDSTUK 1.	INLEIDING	2
HOOFDSTUK 2.	NIEUWE PENSIOENREGELING	4
HOOFDSTUK 2.1.	KEUZE VAN HET CONTRACT	4
2.1.1.	Waarın lijken de solidaire premieregeling en de flexibele premieregeling op elkaar?	4
2.1.2.	Waarın verschillen de solidaire premieregeling en flexibele premieregeling?	5
2.1.3.	De hoogte van het pensioen in de solidaire premieregeling en de flexibele premieregeling	7
2.1.4.	Redenen om te kiezen voor de solidaire premieregeling of de flexibele premieregeling	8
2.1.5.	Vorbereidingen en gemaakte keuzes sinds 2021	13
HOOFDSTUK 2.2.	INHOUD VAN DE REGELING, PREMIE EN AMBITIE	14
2.2.1.	Inhoud van de regeling	14
2.2.2.	Premie	25
2.2.3.	Ambitie en risicohouding	26
HOOFDSTUK 2.3.	SOLIDARITEITSRESERVE	28
2.3.1.	Doelen van de solidariteitsreserve	28
2.3.2.	Het vullen van de solidariteitsreserve	30
2.3.3.	Maximale omvang solidariteitsreserve	31
HOOFDSTUK 3.	TRANSITIE	32
HOOFDSTUK 3.1.	DOELSTELLINGEN TRANSITIE	32
HOOFDSTUK 3.2.	VOORRANGSREGELS (GEMAAKTE AFSPRAKEN EN OVERWEGINGEN)	34
HOOFDSTUK 3.3.	COMPENSATIE EN FINANCIERINGSPLAN	35
3.3.1.	Compensatie	35
3.3.2.	Compensatieregeling	36
HOOFDSTUK 3.4.	EFFECTEN VAN DE TRANSITIE	38
3.4.1.	Uitgangspunten van de berekening van de effecten	38
3.4.2.	De uitkomsten voor maatmensen	39
3.4.3.	Aanvullende onderzoeken	42
3.4.4.	Netto-profit	43
HOOFDSTUK 3.5.	KEUZE INVAREN	47
3.5.1.	Keuze om in te varen	47
3.5.2.	Keuze invaarmethode	47
3.5.3.	Verantwoording waarom sprake is van een evenwichtige transitie	48
HOOFDSTUK 4.	GEVOELIGHEIDSONDERZOEK	50
HOOFDSTUK 4.1.	INLEIDING	50
HOOFDSTUK 4.2.	TRANSITIERESULTATEN BIJ EEN ANDERE SCENARIOSET	50
HOOFDSTUK 4.3.	TRANSITIERESULTATEN BIJ ANDERE DEKKINGSGRADEN	51
Bijlage 1.	Bandbreedtes evenwichtigheid	54
Bijlage 2.	Begrippenlijst (alfabetisch)	57

HOOFDSTUK 1. INLEIDING

De regels voor pensioen gaan veranderen. Dat staat in de Wet toekomst pensioenen. Deze wet zorgt ervoor dat mensen die in de toekomst pensioen krijgen een betere kans hebben op een hoger pensioen. Daar staat tegenover dat ingegaan pensioen ook sneller verlaagd kan worden als de rente weer heel laag wordt of als er heel slechte beleggingsrendementen worden behaald.

De Wet toekomst pensioenen bepaalt alleen in grote lijnen hoe de nieuwe pensioenregeling eruit moet gaan zien. De organisaties van werkgevers en werknemers in het schoonmaak- en glazenwassersbedrijf, ook wel sociale partners genoemd, hebben veel vrijheid om ook zelf keuzes te maken. Dit doen zij in overleg met het bestuur van Pensioenfonds Schoonmaak. Dat zijn aan de ene kant Schoonmakend Nederland (werkgeversorganisatie) en aan de andere kant FNV en CNV (werknemersorganisaties). Deze sociale partners hebben een plan opgesteld voor de keuzes die zij willen maken over de nieuwe pensioenregels. Dit heet een transitieplan. In het transitieplan leggen sociale partners vast:

- de keuzes, redenen en berekeningen die belangrijk zijn voor de verandering van de pensioenovereenkomst;
- hoe wordt omgegaan met pensioen dat al is opgebouwd; en
- uitleg waarom de voorgestelde keuzes evenwichtig zijn.

Het transitieplan moet de volgende informatie bevatten:

Inhoud van de nieuwe pensioenovereenkomst;

- afspraken over de eerste vulling van de [solidariteitsreserve](#);
- doelstellingen van de solidariteitsreserve;
- doelstellingen van de overgang naar een nieuwe pensioenovereenkomst;
- hoe wordt omgegaan met pensioen dat al is opgebouwd in de oude regeling voor de verschillende leeftijdsgroepen en actieven, gewezen deelnemers en pensioengerechtigden;
- de kwantitatieve maatstaven voor de beoordeling van de doelstellingen;
- de gevolgen van de overstap op de nieuwe pensioenregeling voor iedere leeftijdsgroep op basis van deze maatstaven;
- afspraken over voorrangregels voor doelstellingen;
- in welke situaties deze afspraken worden uitgevoerd en welke gunstige en ongunstige situaties in de financiële toestand van het pensioenfonds en in de economie hiervoor zijn doorgerekend;
- in welke situatie de afspraken niet kunnen worden nagekomen;
- redenen voor de keuzes die zijn gemaakt en de berekeningen die daarbij horen;
- uitleg waarom de keuzes verstandig en evenwichtig zijn;
- afspraken over een vergoeding voor mensen voor wie de nieuwe regels minder gunstig uitpakken; en
- hoe deze vergoeding kan worden betaald.

In de wet toekomst pensioenen wordt dit in artikel 150d als volgt omschreven:

“Het transitieplan bevat in ieder geval de volgende onderdelen:

- a) het karakter van de gewijzigde pensioenovereenkomst, bedoeld in artikel 10, tweede lid;
- b) de wijze waarop wordt omgegaan met opgebouwde pensioenaanspraken en pensioenrechten;
- c) de effecten van de wijzigingen van de pensioenovereenkomst en de wijze waarop wordt omgegaan met opgebouwde pensioenaanspraken en pensioenrechten voor deelnemers, gewezen deelnemer, gewezen partners en pensioengerechtigden berekend op de wijze vastgelegd in artikel 150e;
- d) de gemaakte afspraken over compensatie;
- e) indien afspraken zijn gemaakt over compensatie in de vorm van het toekennen van extra pensioenaanspraken aan deelnemers, het financieringsplan voor deze compensatie waarbij inzichtelijk is gemaakt in welke mate elke bron ingezet gaat worden; en
- f) voor zover van toepassing, de gemaakte afspraken over de initiële vulling van de solidariteitsreserve of risicodelingsreserve.”

Onderdeel a wordt beschreven in paragraaf 2.1, onderdeel b in paragraaf 3.5, onderdeel c in paragraaf 3.4, onderdelen d en e in paragraaf 3.3 en onderdeel f in paragraaf 2.3.

Nadat sociale partners het transitieplan hebben vastgesteld, sturen zij het binnen twee weken naar het pensioenfonds. Er hebben geen verenigingen van gewezen deelnemers of pensioengerechtigden zich gemeld bij sociale partners om gebruik te maken van het hoorrecht. Het pensioenfonds zal het op de website van Pensioenfonds Schoonmaak beschikbaar stellen voor deelnemers die pensioen opbouwen, mensen die deelnemer zijn geweest, hun ex-partners en (gewezen) deelnemers die pensioen ontvangen.

Het is nog niet zeker dat dit transitieplan hetzelfde blijft. De compensatie, die beschreven wordt in onderdeel 3.4.2, is bijvoorbeeld afhankelijk van de economische omstandigheden ongeveer een half jaar voor het invaren. En er kunnen veranderingen nodig zijn, omdat regels en wetten veranderen. Of regels en wetten worden anders ingevuld of op een andere manier uitgelegd.

De nieuwe pensioenregels gaan voor Pensioenfonds Schoonmaak naar verwachting in op 1 januari 2026. Daarvoor hebben sociale partners samen met het bestuur van Pensioenfonds Schoonmaak en in afstemming met de uitvoeringsorganisatie gekozen.

Dit transitieplan gaat over alle opgebouwde pensioenen en toekomstige pensioenen bij Pensioenfonds Schoonmaak. Het maakt niet uit of de werkgever verplicht of vrijwillig is aangesloten bij het pensioenfonds.

HOOFDSTUK 2. NIEUWE PENSIOENREGELING

HOOFDSTUK 2.1. KEUZE VAN HET CONTRACT

De Wet toekomst pensioenen geeft de keuze tussen twee verschillende pensioenregelingen, dus twee verschillende contracten. Deze contracten heten de solidaire premieregeling (SPR) en de flexibele premieregeling (FPR). De sociale partners in het schoonmaak- en glazenwassersbedrijf hebben gekozen voor de solidaire premieregeling. Dit deel van het hoofdstuk legt uit waarom.

2.1.1. Waarin lijken de solidaire premieregeling en de flexibele premieregeling op elkaar?

2.1.1.1. Geen ‘aanspraken’ meer, maar persoonlijke pensioenvermogens

De pensioenregeling van nu geeft de deelnemers uitzicht op een bepaald pensioenbedrag in de toekomst. Dit heet een pensioenaanspraak. De hoogte van het bedrag wordt berekend op basis van het loon en staat vast. De hoogte van de premie wordt daarop aangepast. In de beide keuzes voor de nieuwe pensioenregeling is het precies andersom. De premie die sociale partners betalen staat vast. De hoogte van het pensioen hangt vooral af van de totale premie-inleg, de behaalde beleggingsrendementen en de stand van de rente, maar ook bijvoorbeeld van de kosten. In beide nieuwe pensioenregelingen krijgt iedere deelnemer een persoonlijk pensioenpotje. Dit wordt ook wel het persoonlijke pensioenvermogen genoemd. Deze persoonlijke pensioenvermogens vormen het kapitaal waaruit de pensioenuitkering wordt betaald.

2.1.1.2. Niet meer één risico en één rendement, maar verschillen per leeftijdsgroep

Pensioenpremies worden belegd om het bedrag te laten groeien en een pensioenvermogen op te bouwen. Dat gebeurt in de pensioenregeling van nu en dat gebeurt ook in de nieuwe pensioenregeling. Nieuw is dat rendementen anders worden verdeeld.

Pensioenpremies voor jongere deelnemers worden met meer risico belegd dan pensioenpremies voor oudere deelnemers. Dit heet een leeftijdsafhankelijke [risicohouding](#). De solidaire premieregeling en de flexibele premieregeling hebben allebei zo'n leeftijdsafhankelijke [risicohouding](#). Het gevolg is dat ook het rendement – het resultaat van de beleggingen – verschilt per leeftijd.

Wat is een risicohouding?

Een risicohouding is een mate van risico die past bij een bepaalde leeftijd en een bepaalde wens van een deelnemer. Aan de hand van de risicohouding bepaalt het pensioenfonds hoe het voor de deelnemers belegt. In de nieuwe pensioenregeling worden premies voor jongere deelnemers met meer risico belegd dan pensioenpremies voor oudere deelnemers. Meestal wordt het risico steeds lager als een deelnemer ouder wordt.

2.1.1.3. Niet meer indexeren of verlagen, maar ieder jaar de uitkering aanpassen

De pensioenregeling van nu gebruikt bepaalde regels om te bepalen of het pensioen kan worden verhoogd en met hoeveel. Deze regels heten het Financieel Toetsingskader (FTK). Er zijn ook regels die bepalen wanneer een pensioenfonds de pensioenen moet verlagen en met hoeveel. In de beide nieuwe pensioenregelingen gebeurt dat niet meer zo. Voortaan bewegen

de persoonlijke pensioenpotjes mee met de economie. De uitkering is voortaan afhankelijk van de volgende gegevens:

- ingelegde premies;
- rendement op beleggingen;
- kosten;
- premies voor verzekeringen;
- rente op de markt; en
- de verwachting hoe oud een deelnemer wordt.

Dit betekent dat de (verwachte) uitkering ieder jaar verandert. Omdat de verandering in een bepaald jaar erg groot kan zijn, wordt die verandering over meer jaren verdeeld. Dat noemen we spreiden. En daarom zal de verandering per jaar minder groot zijn.

2.1.2. Waarin verschillen de solidaire premieregeling en flexibele premieregeling?

2.1.2.1. Elkaar steunen of het pensioen kunnen aanpassen aan de eigen voorkeuren

De flexibele premieregeling geeft een deelnemer meer vrijheid om zelf keuzes te maken, bijvoorbeeld voor een bepaalde manier van beleggen en voor een vaste of een variabele uitkering. Bij de solidaire premieregeling kan een deelnemer minder zelf kiezen, omdat er meer solidariteit is tussen de deelnemers. Dat betekent dat de deelnemers op elkaar kunnen rekenen als het tegenzit. In de solidaire premieregeling kunnen deelnemers niet zelf kiezen hoe hun geld wordt belegd en is de uitkering variabel.

De solidaire premieregeling is meer solidair dan de flexibele premieregeling 1) door de [solidariteitsreserve](#), 2) doordat [rendementstoedeling](#) het risico verdeelt, 3) door het opheffen van de [leenrestrictie](#) en 4) doordat de opbouwfase en de uitkeringsfase één geheel zijn.

Wat is rendementstoedeling?

In de solidaire premieregeling wordt al het geld dat is bedoeld voor pensioen gezamenlijk belegd. Deze beleggingen leveren rendement op. Dit rendement wordt op een bepaalde manier verdeeld over de deelnemers. Hierbij wordt rekening gehouden met de leeftijd en risicohouding van de deelnemers. Er gaat ook een deel van het rendement naar bepaalde reserves van het pensioenfonds.

Wat is de leenrestrictie?

De leenrestrictie betekent dat (jongere) deelnemers van de pensioenregeling niet meer dan 100 procent van hun gespaarde pensioenvermogen mogen beleggen in **zakelijke waarden**. Als ze wel meer dan 100 procent zouden beleggen, zouden ze met geleend geld gaan beleggen. In de flexibele premieregeling kan opheffen leenrestrictie alleen op deze manier. Daarom mag opheffen leenrestrictie niet in de flexibele premieregeling.

In de solidaire premieregeling mag de leenrestrictie worden opgeheven. Als de leenrestrictie niet geldt, dan krijgen jongeren meer rendement toebedeeld dan wanneer ze 100 procent zouden beleggen in **zakelijke waarden**. Dit is solidair, omdat de ouderen dan eigenlijk de jongeren helpen bij hun pensioenopbouw. Dit gebeurt ook in de pensioenregeling van nu.

Wat is de solidariteitsreserve?

De solidariteitsreserve is een reserve die het risico verdeelt tussen de mensen die nu pensioen opbouwen of hebben opgebouwd en mensen die in de toekomst pensioen gaan opbouwen. Deelnemers krijgen daardoor gemiddeld genomen een beter pensioen. De solidariteitsreserve kan worden gevuld uit de premie of uit de winst op beleggingen. De regels voor opbouw en verdeling van de reserve moet een pensioenfonds vooraf en voor langere tijd vastleggen. De solidariteitsreserve is een vast onderdeel van de solidaire premieregeling.

2.1.2.2. Meer zelf kiezen in de flexibele premieregeling

In de flexibele premieregeling kan de deelnemer zelf kiezen voor een manier van beleggen en voor een vaste uitkering of een variabele uitkering. Deze vrijheid om meer zelf te kiezen kan als een voordeel worden gezien. De deelnemer heeft namelijk meer mogelijkheden om zijn pensioen beter te laten aansluiten op zijn eigen situatie. Daar staat tegenover dat het maken van keuzes voor de deelnemer ingewikkeld is en grote financiële gevolgen kan hebben. Daarom is er goede begeleiding nodig bij het maken van die keuzes. Het pensioenfonds is verplicht om deze begeleiding te geven. Dat verhoogt de kosten.

Bij sommige andere pensioenregelingen hebben deelnemers al ervaring met het maken van keuzes voor een bepaalde manier van beleggen. Meestal volgen deze deelnemers de standaard manier van beleggen. Ze gebruiken hun vrijheid om te kiezen dus niet om iets anders te kiezen dan de default.

2.1.2.3. Meer helderheid in de flexibele premieregeling

In de flexibele premieregeling heeft iedere deelnemer zijn eigen persoonlijke pensioenvermogen. Dit vermogen wordt belegd op een manier die past bij zijn keuze en leeftijd. Dit kan leiden tot meer helderheid en meer inzicht, omdat iedere deelnemer het resultaat van zijn beleggingen zelf kan volgen. Bij de solidaire premieregeling wordt het pensioenvermogen door het pensioenfonds voor iedereen samen belegd. Het resultaat van deze beleggingen wordt

volgens bepaalde regels verdeeld over de verschillende deelnemersgroepen en leeftijden. Voor beide nieuwe pensioenregelingen geldt dat het pensioenfonds de deelnemers moet vertellen wat het resultaat van hun beleggingen is. Dat vraagt voor beide pensioenregelingen om ongeveer dezelfde inspanning in de communicatie.

Voor Pensioenfonds Schoonmaak geldt nog een extra verplichting, omdat Pensioenfonds Schoonmaak een verplicht pensioenfonds is. Als Pensioenfonds Schoonmaak zou kiezen voor een flexibele premieregeling, dan zou er ook een [risicodelingsreserve](#) moeten zijn. Dat maakt het iets ingewikkelder, omdat daardoor meer dan alleen het resultaat van beleggingen bij het persoonlijke pensioenvermogen wordt opgeteld. Hetzelfde gebeurt in de solidaire premieregeling met de [solidariteitsreserve](#). Ook vanuit deze reserve wordt geld verdeeld naar de persoonlijke pensioenvermogens.

[Wat is de risicodelingsreserve?](#)

De risicodelingsreserve is een soort solidariteitsreserve. De risicodelingsreserve komt alleen voor in de flexibele premieregeling. De risicodelingsreserve kan risico's tussen deelnemers verdelen, maar de solidariteitsreserve heeft hiervoor meer mogelijkheden. Bij de solidariteitsreserve gaat het ook om beleggingsrisico's. Bij de risicodelingsreserve niet.

2.1.2.4. solidaire premieregeling veiliger bij verplichtstelling

Pensioenfonds Schoonmaak is een verplicht pensioenfonds. Een verplicht pensioenfonds moet van de wet solidaire kenmerken hebben. De solidaire premieregeling heeft die solidaire kenmerken, zoals de [solidariteitsreserve](#). Onderzoek van professor dr. E. Lutjens (hoogleraar Pensioenrecht aan de Vrije Universiteit Amsterdam) en experts van de Pensioenfederatie hebben dat bevestigd. In de flexibele premieregeling is minder solidariteit. Dat komt onder andere omdat de [solidariteitsreserve](#) meer mogelijkheden heeft om risico's te delen met anderen en tegenvallers op te vangen dan de [risicodelingsreserve](#) in de flexibele premieregeling.

2.1.2.5. Opbouwfase en uitkeringsfase

In de solidaire premieregeling is de opbouwfase en de uitkeringsfase één geheel. In de flexibele premieregeling zijn de opbouwfase en de uitkeringsfase gescheiden. Als het pensioenfonds met een flexibele premieregeling geen vaste uitkering of variabele uitkering aanbiedt in de uitkeringsfase, dan mogen deelnemers hun pensioenvermogen ook ergens anders onderbrengen. Dat heet shoprecht.

2.1.3. De hoogte van het pensioen in de solidaire premieregeling en de flexibele premieregeling

Met de solidaire premieregeling en de flexibele premieregeling kan ongeveer hetzelfde pensioenbedrag worden bereikt bij dezelfde premie en hetzelfde beleggingsrisico. Daarom heeft de hoogte van het pensioen geen belangrijke rol gespeeld bij de keuze voor de solidaire premieregeling. Er kunnen wel verschillen ontstaan in de hoogte van het pensioen. Dat kan bijvoorbeeld gebeuren door het verschil tussen de [solidariteitsreserve](#) en de [risicodelingsreserve](#). Een andere oorzaak voor een verschil kan zijn dat in de solidaire premieregeling de [leenrestrictie](#) mag worden opgeheven (onder voorwaarden). Ten slotte kunnen er verschillen ontstaan als een deelnemer op de pensioendatum kiest voor een vaste of

variabele uitkering. Dit laatste kan alleen in de flexibele premieregeling. Hierdoor wordt in de jaren tot de pensioendatum op een andere manier belegd. Dat heeft gevolgen voor de hoogte van het pensioen.

2.1.4. Redenen om te kiezen voor de solidaire premieregeling of de flexibele premieregeling

Sociale partners in het schoonmaak- en glazenwassersbedrijf hebben gelet op de volgende vragen bij de keuze tussen de solidaire premieregeling en de flexibele premieregeling (de volgorde van de vragen is toeval):

- 1) Hoe goed is de pensioenregeling uit te leggen?
- 2) Kunnen deelnemers zelf kiezen?
- 3) Hoe goed zorgt de pensioenregeling voor de deelnemers?
- 4) Wat is de hoogte van het pensioen en welk risico hoort daarbij?
- 5) Hoe goed past de regeling bij de plicht om deel te nemen en bij een eigen pensioenfonds?
- 6) Is de pensioenregeling solidair, dus zijn de regels zo dat deelnemers elkaar steunen?
- 7) Wat zijn de uitvoeringskosten?
- 8) Hoe makkelijk of moeilijk is de regeling uit te voeren? en
- 9) Is er een verschil in premie?

Hierna volgt een toelichting op deze vragen. Ook krijgt iedere vraag een plus, een min of een plus/min. Dat maakt duidelijk hoe deze vragen hebben geleid tot een keuze voor de solidaire premieregeling.

2.1.4.1. Hoe goed is de pensioenregeling uit te leggen?

Het pensioenfonds moet aan de deelnemers duidelijk kunnen maken waar de hoogte van het pensioen van afhangt. Delen van de solidaire premieregeling zijn ingewikkeld om uit te leggen, zoals de regels voor het verdelen van rendementen en de [solidariteitsreserve](#). Delen van de flexibele premieregeling zijn ook ingewikkeld om uit te leggen. Voorbeelden zijn de keuzes die deelnemers kunnen maken voor een bepaalde manier van beleggen en tussen een vaste of variabele uitkering bij pensionering. De [risicodelingsreserve](#) is ook moeilijk om uit te leggen. Een grote groep werknemers in het schoonmaak- en glazenwassersbedrijf beheerst de Nederlandse taal niet goed. Dat maakt de communicatie nog lastiger.

2.1.4.2. Kunnen deelnemers zelf kiezen?

Pensioenregelingen waarbij deelnemers zelf beleggingskeuzes kunnen maken, worden al uitgevoerd door verzekeraars. Pensioenfondsen hebben die ervaring nog niet. De ervaring van verzekeraars is dat deelnemers de vrijheid om te kunnen kiezen maar weinig gebruiken. Ongeveer 90 procent van de deelnemers maakt geen keuze en volgt het standaard voorstel van de verzekeraar.

De meeste deelnemers in de sector schoonmaak-en glazenwassersbedrijf zitten waarschijnlijk ook niet te wachten op het maken van eigen beleggingskeuzes voor pensioen.

2.1.4.3 Hoe goed zorgt de pensioenregeling voor de deelnemers?

Het pensioenfonds heeft de plicht om goed voor deelnemers te zorgen en te voorkomen dat ze onverstandige keuzes maken. Ook wanneer het gaat om beleggen. En beleggen vraagt veel kennis. Veel deelnemers in de sector schoonmaak hebben die kennis niet. Daarom is goede begeleiding belangrijk bij het maken van een verstandige keuze. De meeste deelnemers in de

sector schoonmaak hebben waarschijnlijk veel begeleiding nodig bij het maken van een passende keuze voor de beleggingen. Daarom past het beter bij de sector dat pensioendeskundigen die keuzes maken.

De ervaring uit de verzekeringssector leert dat mensen die wel een keuze maken om op een bepaalde manier te beleggen, daarmee lang niet altijd beter af zijn dan met de beleggingskeuzes van de deskundige. Ook zijn ze zich vaak niet bewust van de risico's.

Pensioendeskundigen maken waarschijnlijk betere keuzes met een beter pensioen als resultaat.

2.1.4.4. Wat is de hoogte van het pensioen en welk risico hoort daarbij?

De beoogde hoogte van het pensioen staat in onze ambitie (pensioendoelstelling) geformuleerd, zie 2.2.3. Daarnaast verwijzen wij voor het risico onder meer naar de eerste transitiedoelstelling, zie 3.1: We willen onze pensioengerechtigden inkomenszekerheid geven. Dat betekent dat we in de financiële opzet nominale verlagingen van ingegane pensioenen zoveel mogelijk willen voorkomen. Daarom hebben we het voorkomen van verlagingen van ingegane pensioenen opgenomen als doelstelling van de solidariteitsreserve.

2.1.4.5. Hoe goed past de regeling bij de plicht om deel te nemen bij een eigen pensioenfonds?

Sociale partners in de schoonmaaksector vinden het belangrijk dat ieder schoonmaak-en glazenwassersbedrijf hetzelfde pensioen aanbiedt. Daarom is deelnemen aan de pensioenregeling verplicht in de schoonmaaksector.

Sociale partners vinden het ook belangrijk dat ons eigen pensioenfonds (Pensioenfonds Schoonmaak) de regeling uitvoert. Pensioenfonds Schoonmaak kent de mensen voor wie de regeling is en kan daarom de regeling en de communicatie over het pensioen het beste op hen aanpassen.

2.1.4.6. Is de pensioenregeling solidair, steunen de deelnemers elkaar?

Deelnemers kunnen pensioen bij een pensioenfonds zien als sparen met z'n allen en samen profiteren van goede rendementen, maar ook voor elkaar zorgen in slechte tijden. Sociale partners vinden deze vorm van solidariteit belangrijk.

2.1.4.7. Wat zijn de uitvoeringskosten?

Een pensioenregeling uitvoeren kost geld dat niet aan pensioen besteed kan worden. Het is dus belangrijk om de kosten van de uitvoering laag te houden.

2.1.4.8. Hoe makkelijk of moeilijk is de regeling uit te voeren?

Een pensioenregeling moet zo makkelijk mogelijk zijn. Dat zorgt voor lagere kosten in de uitvoering. Ook is de regeling dan makkelijker uit te leggen aan de deelnemers. Ten slotte maakt het de kans op fouten in de uitvoering van de pensioenregeling kleiner.

2.1.4.9. Is er een verschil in premie?

De premie is bij beide pensioenregelingen even hoog. Dat betekent dat met dezelfde premie ongeveer hetzelfde pensioen kan worden bereikt met hetzelfde risico.

2.1.4.10. Scores op de vragen

In de onderstaande tabel staan de scores van de beide contracten bij de 9 vragen.

Vraag	Solidaire premieregeling	Flexibele premieregeling
1. Hoe goed is de pensioenregeling uit te leggen?	+/-	+
	Het is duidelijk dat het persoonlijk pensioenvermogen afhangt van het resultaat van de beleggingen, maar narekenen is lastig.	Het is duidelijk dat het persoonlijk pensioenvermogen afhangt van het resultaat van de beleggingen. Narekenen is minder lastig. Toevoeging van de risicodelingsreserve maakt het wat lastiger.
2. Kunnen deelnemers zelf kiezen?	-	+
	Deelnemers kunnen niet zelf kiezen voor een bepaalde manier van beleggen. Deelnemers kunnen niet zelf kiezen voor een vaste of variabele uitkering in de uitkeringsfase. Voor de meeste deelnemers van Pensioenfonds Schoonmaak is het een voordeel dat ze niet hoeven te kiezen. Daarom vinden we het niet erg dat er minder keuzes zijn in deze regeling. Deelnemers kunnen wel kiezen voor het meenemen van hun pensioen van een andere werkgever naar Pensioenfonds Schoonmaak, voor vervroegde pensionering, voor uitruil van ouderdomspensioen naar partnerpensioen, voor een bedrag ineens, voor deeltijdpensioen en nog veel meer.	Deelnemers kunnen veel zelf kiezen als het gaat over beleggen. Deelnemers kunnen zelf kiezen voor een vaste of variabele uitkering in de uitkeringsfase (met eventueel shoprecht). Voor de meeste deelnemers van Pensioenfonds Schoonmaak is het een nadeel dat ze moeten kiezen. Daarom vinden we het zelf kunnen maken van keuzes minder belangrijk. Deelnemers kunnen kiezen voor het meenemen van hun pensioen van een andere werkgever naar Pensioenfonds Schoonmaak, voor vervroegde

Vraag	Solidaire premieregeling	Flexibele premieregeling
		pensionering, voor uitruil van ouderdomspensioen naar partnerpensioen, voor een bedrag ineens, voor deeltijdpensioen en nog veel meer.
3. Hoe goed zorgt de pensioenregeling voor de deelnemers?	+	+/-
	Deelnemers hoeven geen zorgen te hebben over beleggingskeuzes voor hun pensioen. Als deelnemers met pensioen zijn, zorgt de pensioenregeling voor weinig kans op verlaging van het pensioen.	Deelnemers hebben begeleiding nodig bij het maken van beleggingskeuzes en bij het kiezen voor een vaste of een variabele uitkering. Ook met begeleiding blijft het risico op een verkeerde keuze bestaan.
4. Wat is de hoogte van het pensioen en welk risico hoort daarbij?	+	+
	Bij hetzelfde risico en dezelfde kosten is hetzelfde pensioen mogelijk. Het opheffen van de leenrestrictie kan bij ongeveer hetzelfde risico leiden tot een hoger pensioen. Pensioenfonds Schoonmaak heeft geen bezwaar tegen het loslaten van de leenrestrictie, maar is niet van plan dit veel te gaan doen. Sociale partners hebben geen principiële bezwaren tegen opheffen leenrestrictie. Het wel of niet opheffen is een gevolg van de optimale financiële opzet.	Bij hetzelfde risico en dezelfde kosten is hetzelfde pensioen mogelijk. Het loslaten van de leenrestrictie mag niet. Pensioenfonds Schoonmaak is van plan de leenrestrictie niet of bijna niet los te laten. Daarom is het geen nadeel dat dit in de FPR niet mag. Daarom is de score hier + in plaats van +/-
5. Hoe goed past de regeling bij de plicht om deel te nemen en bij een eigen pensioenfonds?	+	+/-

Vraag	Solidaire premieregeling	Flexibele premieregeling
	Er is geen twijfel dat deze regeling past bij een verplichting.	Met de verplichte toevoeging van de risicodelingsreserve is deze regeling geschikt als verplichte regeling.
6. Is de pensioenregeling solidair, steunen de deelnemers elkaar?	+	-/+
	Deze regeling is het meest solidair door de manier waarop het resultaat op beleggingen en sterfteresultaten worden verdeeld, door de solidariteitsreserve , het mogen opheffen van de leenrestrictie en doordat de opbouwphase en uitkeringsfase één geheel zijn.	Deze regeling is opgezet als een individuele regeling. Solidaire kenmerken kunnen worden toegevoegd, met de risicodelingsreserve .
7. Wat zijn de uitvoeringskosten?	+	+/-
	De kosten zijn waarschijnlijk lager dan in de flexibele premieregeling, omdat er geen begeleiding nodig is voor deelnemers die zelf beleggingskeuzes willen maken.	De keuzes die deelnemers kunnen maken voor een bepaalde manier van beleggen en voor een vaste of variabele uitkering leiden waarschijnlijk tot hogere kosten.
8. Hoe makkelijk of moeilijk is de regeling uit te voeren?	+	-
	Voor de invoering is een grote aanpassing van de pensioenadministratie nodig. De manier waarop het vermogen wordt beheerd verandert niet. Er wordt nog steeds voor alle mensen samen belegd.	Voor de invoering is een grote aanpassing van de pensioenadministratie nodig. Vooral de toevoeging van de risicodelingsreserve maakt de uitvoering ingewikkeld. De manier waarop het vermogen wordt beheerd verandert

Vraag	Solidaire premieregeling	Flexibele premieregeling
		doordat deelnemers zelf keuzes kunnen maken voor een bepaalde manier van beleggen.
9. Is er een verschil in premie?	+	+
	Er zijn waarschijnlijk geen grote verschillen in premie. Als de kosten van de uitvoering laag worden gehouden, is dit gunstig voor de premie.	Er zijn waarschijnlijk geen grote verschillen in premie. Als de kosten van de uitvoering laag worden gehouden, is dit gunstig voor de premie.

2.1.5. Voorbereidingen en gemaakte keuzes sinds 2021

Op 9 juli 2021 hebben sociale partners voorlopig gekozen voor de solidaire premieregeling.

De keuze voor de solidaire premieregeling is vooral gemaakt zodat deelnemers elkaar kunnen steunen. Een andere belangrijke reden is dat deelnemers niet veel lastige keuzes hoeven te maken, bijvoorbeeld over de manier van beleggen.

Toen deze voorlopige keuze werd gemaakt, was nog niet bekend hoe de wetten en regels er precies uit zouden zien. Het was dus ook niet zeker of deze keuze definitief zou zijn.

Op 7 juli 2022 hebben sociale partners de keuze voor de solidaire premieregeling vastgelegd. Ze hoefden geen andere keuze te maken, omdat er geen grote aanpassingen in de wetten en regels waren gekomen. Sterker nog, in het voorstel voor de Wet toekomst pensioenen was nog duidelijker geworden dat de reserve in de solidaire premieregeling ([solidariteitsreserve](#)) meer mogelijkheden geeft om elkaar te steunen en om het risico te verdelen dan de reserve in de flexibele premieregeling ([risicodelingsreserve](#)). Daarmee is de keuze voor de solidaire premieregeling dus nog duidelijker geworden.

De conclusie van sociale partners is dat de solidaire premieregeling beter past bij de karakteristieken en wensen van de schoonmaaksector dan de flexibele premieregeling. Daarom kiezen sociale partners voor de solidaire premieregeling.

HOOFDSTUK 2.2. INHOUD VAN DE REGELING, PREMIE EN AMBITIE

2.2.1. Inhoud van de regeling

De nieuwe pensioenregeling bevat de volgende onderdelen:

- ouderdomspensioen;
- pensioen voor de partner als de deelnemer overlijdt voor de pensioenleeftijd (tijdelijk partnerpensioen tot AOW-leeftijd);
- vrijwillige keuze voor pensioen voor de partner als de deelnemer overlijdt na de pensioenleeftijd (levenslang partnerpensioen);
- wezenpensioen;
- de deelnemer hoeft geen pensioenpremie te betalen bij arbeidsongeschiktheid; en
- vergoeding aan deelnemers voor de overgang van het oude naar het nieuwe pensioenstelsel.

2.2.1.1. Ouderdomspensioen voor de deelnemer

Het ouderdomspensioen is bedoeld om de AOW aan te vullen vanaf de AOW-leeftijd. Dit ouderdomspensioen wordt levenslang uitgekeerd.

Voor de opbouw van persoonlijk pensioenvermogen voor het ouderdomspensioen betalen deelnemers premie. De hoogte van de premie hangt af van het salaris van de deelnemer. Hoe hoger het salaris, hoe hoger de premie en hoe hoger het pensioenvermogen. Deelnemers betalen niet over hun hele salaris premie. Dat komt omdat een deel van hun salaris na pensionering wordt vervangen door de AOW. AOW krijgen ze van de overheid. De pensioenregeling houdt daar rekening mee.

- AOW-deel

De nieuwe pensioenregeling gaat uit van een lage AOW. Dat betekent dat er over een groter deel van het salaris pensioen wordt opgebouwd. Daardoor kunnen deelnemers met een laag salaris in aanvulling op de (vaak onvolledige) AOW meer pensioen opbouwen. Ook de pensioenregeling van nu gaat uit van een lage AOW. De pensioenregeling volgt hiervoor de bedragen die de overheid ieder jaar bekend maakt. Dit wordt de AOW-franchise genoemd.

- Maximum salaris voor pensioenopbouw

Deelnemers kunnen pensioen opbouwen over hun salaris tot een bepaald maximum. Dit maximum is in de nieuwe pensioenregeling hetzelfde als in de pensioenregeling van nu. Volgens de wet mag dit maximum in een pensioenregeling ook hoger zijn. Er is niet gekozen voor een hoger maximum, omdat in de schoonmaaksector maar weinig deelnemers een hoger salaris hebben. Het maximum salaris voor pensioenopbouw wordt ieder jaar aangepast. De pensioenregeling volgt hiervoor het maximum salaris waarover werknemers premie moeten betalen voor verzekeringen, zoals WW en WIA.

- Standaard pensioenleeftijd

De standaard pensioenleeftijd in de nieuwe pensioenregeling is gelijk aan de AOW-leeftijd van de persoon die pensioen opbouwt. Daar is voor gekozen omdat de meeste deelnemers hun pensioen willen ontvangen vanaf het moment dat ze AOW ontvangen. Dat komt omdat voor de meeste schoonmakers die met pensioen zijn de AOW een veel groter deel is van het inkomen

dan hun pensioen. Daarom is het voor deelnemers prettiger en duidelijker als ze beide delen van hun inkomen tegelijkertijd krijgen.

In de pensioenregeling van nu is de standaard pensioenleeftijd 67 jaar. Maar vanaf 2028 wordt de AOW-leeftijd 67 jaar en 3 maanden. Vanaf dat jaar loopt de pensioenopbouw in de nieuwe pensioenregeling dus ook door tot 67 jaar en 3 maanden. En begint de pensioenuitkering standaard tegelijk met de AOW-uitkering.

Veel schoonmakers hebben behoefte om eerder te stoppen met werken. Het pensioen eerder laten ingaan is daarvoor meestal geen oplossing. Dat komt omdat het pensioen dan te laag wordt. Er moet dus aandacht zijn voor regelingen die eerder stoppen met werken mogelijk maken.

2.2.1.2. Pensioen voor nabestaanden bij overlijden na pensionering

Als de gepensioneerde overlijdt, is er niet automatisch ook een levenslang pensioen voor de partner. Ook in de pensioenregeling van nu is er niet automatisch een pensioen voor de partner na het overlijden van de gepensioneerde. Deelnemers kunnen hier wel voor kiezen voordat ze met pensioen gaan. Ze leveren dan een deel van hun ouderdomspensioen in. Het ouderdomspensioen wordt dan dus lager. Die keuze is er in de regeling van nu ook. Maar 8 procent van de mensen met een partner die deelneemt aan het pensioenfonds en met pensioen gaat, doet dat. Blijkbaar vinden de meeste deelnemers een pensioen voor hun partner (na hun overlijden) niet nodig. Daarom komt er ook in de nieuwe pensioenregeling niet standaard een pensioen voor de partner.

Als de gepensioneerde overlijdt, is er wezenpensioen voor de kinderen. Als beide ouders zijn overleden, krijgt een wees het dubbele. De uitkering duurt totdat de wees 25 jaar is. Het wezenpensioen is 14 procent van het ingegane ouderdomspensioen.

2.2.1.3. Pensioen voor nabestaanden bij overlijden vóór pensionering

- Levenslang partnerpensioen

Levenslang partnerpensioen moet in het nieuwe pensioenstelsel een percentage worden van het jaarsalaris. Dat betekent dat partners na overlijden van de deelnemer een pensioen krijgen en vanaf de AOW-leeftijd daar bovenop de AOW. Als dit wordt doorgevoerd in de nieuwe pensioenregeling, dan is de premie net genoeg om ongeveer 15 procent van het salaris als levenslang partnerpensioen te verzekeren.

Dit vonden sociale partners te weinig als pensioen voor nabestaanden. Daarom is ervoor gekozen om een inkomen te verzekeren voor nabestaanden zolang die dat het hardste nodig hebben. Partners hebben na overlijden van de deelnemer vooral inkomen nodig tot de AOW-leeftijd. Daarom krijgen zij een tijdelijk partnerpensioen. De uitbetaling stopt als de partner AOW krijgt. In de nieuwe pensioenregeling komt er dus geen levenslang partnerpensioen meer bij overlijden voor de pensioenleeftijd.

- Tijdelijk partnerpensioen

In de nieuwe pensioenregeling is een tijdelijk partnerpensioen verzekerd van 12.500 euro per jaar als de deelnemer voltijds werkte. Als de deelnemer in deeltijd werkte, krijgt de nabestaande het deel van dit bedrag dat past bij het deeltijdpercentage.

De achterblijvende partner krijgt hierdoor een meer gelijkmatig inkomen dan wanneer de premie gebruikt zou worden voor de verzekering van een levenslang partnerpensioen. Dit levenslang partnerpensioen zou lager zijn dan het tijdelijke partnerpensioen, in veel gevallen te laag om het verlies van het inkomen van de overleden deelnemer op te vangen. Na de AOW-leeftijd zou het inkomen van de nabestaande juist aan de hoge kant zijn, omdat dan de nabestaande ook AOW krijgt.

- **Anw-aanvulling**

In de pensioenregeling van nu bestaat een regeling om de uitkering uit de Algemene nabestaandenwet (Anw) aan te vullen. Deze aanvulling is maximaal 18.088 euro (in 2023) per jaar. De hoogte van de aanvulling hangt af van de Anw-uitkering en van de inkomsten van de achterblijvende partner. Hoe lager de inkomsten, hoe hoger de aanvulling. De achterblijvende partner moet dus inkomsten doorgeven aan het pensioenfonds. Dat vinden veel mensen niet prettig. Als de achterblijvende partner een nieuwe relatie aangaat, stopt de uitkering. Dat past niet meer bij deze tijd en maakt de regeling ingewikkeld. Heel weinig mensen ontvangen op dit moment een Anw-aanvulling, maar de kosten om de regeling uit te voeren zijn hoog. Er zijn dus veel nadelen. Daarom is besloten om in de nieuwe pensioenregeling te stoppen met de Anw-aanvulling. De Anw-aanvullingen die het pensioenfonds uitbetaalt blijven doorlopen na de overstap naar de nieuwe regeling.

- **Wezenpensioen**

Wezenpensioen is een belangrijk deel van de pensioenregeling, omdat nabestaanden met kinderen de meeste moeite hebben om rond te komen. In de pensioenregeling van nu is een wezenpensioen verzekerd. Een kind van wie één van beide ouders is overleden, krijgt 14 procent van het ouderdomspensioen totdat hij of zij 18 jaar is. Als hij of zij studeert kan de uitkering duren totdat hij of zij 27 jaar is.

In de nieuwe pensioenregeling is voor een achterblijvend kind een wezenpensioen verzekerd van 4 procent van het salaris waarover een deelnemer pensioen opbouwt. Als beide ouders zijn overleden, krijgt een wees het dubbele. De uitkering duurt totdat de wees 25 jaar is. Het maakt niet meer uit of de wees nog studeert. Gemiddeld krijgen wezen op deze manier 10 procent meer dan in de pensioenregeling van nu.

2.2.1.4. Arbeidsongeschiktheid

- De deelnemer hoeft geen pensioenpremie te betalen bij arbeidsongeschiktheid.

Deelnemers die arbeidsongeschikt worden, hoeven zelf geen premie meer te betalen voor hun pensioen. Deze premie wordt betaald door het pensioenfonds. Dat is zo in de pensioenregeling van nu en dat zal ook zo zijn in de nieuwe pensioenregeling. Maar er zijn ook veranderingen:

- Als een deelnemer ziek wordt, daarna gewezen deelnemer wordt en daarna arbeidsongeschikt, dan wordt de premie betaald door het pensioenfonds. Dat is nu alleen zo wanneer de deelnemer arbeidsongeschikt wordt voordat de deelnemer gewezen deelnemer wordt.
- De premie die wordt betaald door het pensioenfonds gaat straks jaarlijks stijgen met het percentage gelijk aan de algemene loonstijging in de Schoonmaaksector. Nu is er geen stijging.
- De premie wordt doorbetaald tot de AOW-leeftijd. Dat is nu tot de AOW-leeftijd zoals die gold toen de deelnemer arbeidsongeschikt werd.

Dit zijn allemaal verbeteringen van de regeling. Dit maakt de regeling duurder. Verder zien wij dat oudere werknemers zich steeds vaker ziek melden en arbeidsongeschikt worden verklaard. Het komt dus ook steeds vaker voor dat werknemers geen premie meer betalen voor hun pensioen. Daarom is besloten de opbouw voor arbeidsongeschikten te verlagen. Voor de arbeidsongeschikte deelnemer loopt de opbouw van het persoonlijke pensioenvermogen voor 50 procent door. Dat is nu 100 procent. Het partnerpensioen en wezenpensioen blijft wel volledig voor 100 procent verzekerd.

- Pensioen bij arbeidsongeschiktheid

De nieuwe pensioenregeling heeft geen regeling voor pensioen bij arbeidsongeschiktheid, als aanvulling op de WIA. De pensioenregeling van nu heeft dat ook niet. Vroeger bestonden er wel regelingen voor pensioen bij arbeidsongeschiktheid, als aanvulling op de WAO. Deze regelingen blijven bestaan voor de mensen die al arbeidsongeschikt zijn en al een aanvulling op de WAO krijgen van het pensioenfonds.

2.2.1.5. Vergoeding voor de overgang van het oude naar het nieuwe pensioenstelsel

Oudere deelnemers kunnen in de nieuwe pensioenregeling minder pensioen opbouwen dan nu. Dit komt door de [afschaffing van de doorsneepremie](#).

Wat betekent de afschaffing van de doorsneepremie?

Oudere deelnemers die op dit moment pensioen opbouwen, gaan er in de nieuwe pensioenregeling op achteruit. Ze kunnen straks minder pensioen opbouwen dan nu tegen hetzelfde risico. Dat komt doordat jongere deelnemers straks niet meer meebetalen aan de pensioenopbouw van ouderen. Dit wordt ook wel het afschaffen van de doorsneepremie genoemd. Die oudere deelnemers krijgen hiervoor in de nieuwe regeling een vergoeding. We proberen die vergoeding volledig te laten zijn. Het kan echter zijn dat dat niet altijd lukt.

Willen deze oudere deelnemers toch hetzelfde of meer pensioen opbouwen, dan moet hun premie met meer risico worden belegd. Zonder dit extra risico te nemen, pakt het pensioen van oudere deelnemers dus lager uit. Dit is een probleem van het nieuwe pensioenstelsel en de wet heeft hier twee oplossingen voor:

- Voor deze oudere werknemers mag tijdelijk meer premie worden ingelegd. Met deze extra premie kunnen oudere deelnemers toch hetzelfde pensioen opbouwen. Deze mogelijkheid mag tot uiterlijk 2038 worden gebruikt.
- Pensioenfondsen mogen (een deel van) hun reserves gebruiken om het pensioenvermogen van oudere werknemers aan te vullen. Dit moet een besluit van het bestuur van Pensioenfonds Schoonmaak zijn.

Er is op dit moment geen geld om extra premie in te leggen. Pensioenfonds Schoonmaak is wel bereid om een deel van de reserves te gebruiken, als die hoog genoeg zijn. Als de reserves niet hoog genoeg zijn, is er misschien nog een andere oplossing. In dat geval kan een (gedeeltelijke) vergoeding betaald worden uit het spaardeel van de premie. Dit deel is eigenlijk bedoeld om persoonlijk pensioenvermogen voor ouderdomspensioen mee op te bouwen. Maar als dat nodig is, kan een deel van deze premie gebruikt worden voor een vergoeding van de groep die het zwaarst getroffen wordt door de [afschaffing van de doorsneepremie](#). Het gevolg is dat dan een kleiner deel van de premie gebruikt wordt voor pensioenopbouw. Deze manier gaat dus ten koste van alle deelnemers die persoonlijk pensioenvermogen opbouwen.

Als er financieel geen enkele ruimte is om een vergoeding te betalen, zal het pensioenfonds sociale partners hierover informeren. Sociale partners zouden in die situatie nog aanvullende afspraken kunnen maken. Zie voor meer informatie over deze regeling paragraaf 3.3.

2.2.1.6. Toedeling rendementen en beleggingsbeleid

Pensioenpremies van deelnemers worden belegd. Deze beleggingen leveren rendement op. In de nieuwe pensioenregeling staan regels over de verdeling van dit rendement. Deze regels heten **toedeelregels**. De **toedeelregels** zijn gebaseerd op de **risicohouding**, net als het beleggingsbeleid op de lange termijn. De paragraaf over de pensioendoelstelling van de nieuwe regeling (ook wel de ambitie genoemd) gaat daar dieper op in. Het pensioenfonds stelt de toedeelregels vast. In dit transitieplan is uitgegaan van de verwachte toedeelregels die zijn aangeleverd door het pensioenfonds.

Verdeling rendement

Het resultaat van het pensioenfonds wordt iedere maand verdeeld over de persoonlijke pensioenpotjes van de deelnemers en de **solidariteitsreserve**. Het resultaat bestaat uit twee delen. Dat zijn het **beschermingsrendement** en het **overrendement**.

Wat is het beschermingsrendement en wat is overrendement?

Het rendement dat wordt behaald door alle beleggingen samen, wordt verdeeld in twee delen: het beschermingsrendement en het overrendement.

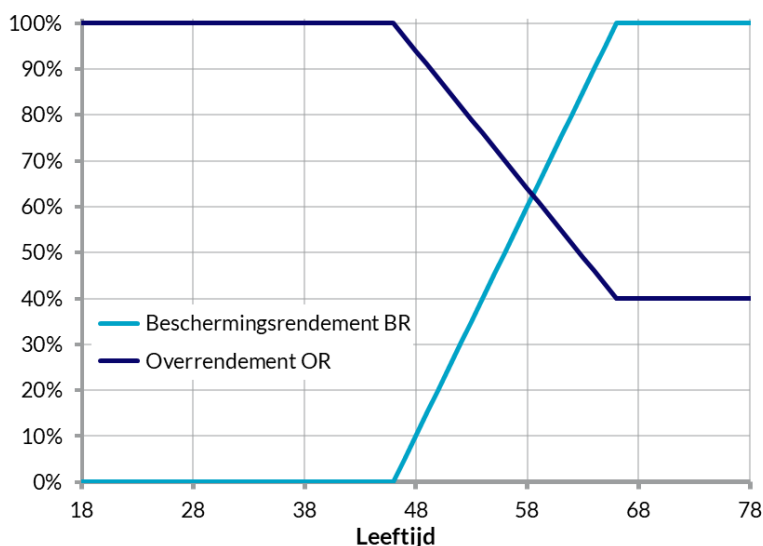
Het beschermingsrendement houdt de (verwachte) pensioenuitkering op peil. Het beschermt tegen veranderingen van de rente en veranderingen in de levensverwachting. Het pensioenfonds kan zelf bepalen hoe hoog de bescherming per leeftijdsgroep is.

Overrendement is het rendement dat over is nadat iedereen het beschermingsrendement heeft gekregen.

Het bestuur van Pensioenfonds Schoonmaak heeft besloten dat het **beschermingsrendement** wordt berekend aan de hand van cijfers voor de rente die De Nederlandsche Bank (DNB) hiervoor publiceert. Het alternatief is dat het werkelijke resultaat van de **beschermingsportefeuille** hiervoor wordt gebruikt. Maar dat ligt minder voor de hand. De inrichting sluit aan bij onze ambitie (pensioendoelstelling), zie 2.2.3. Daarnaast verwijzen wij voor het risico onder meer naar de eerste transitiedoelstelling, zie 3.1: We willen onze pensioengerechtigden inkomenszekerheid geven. Dat betekent dat we in de financiële opzet nominale verlagingen van ingegane pensioenen zoveel mogelijk willen voorkomen. Daarom hebben we het voorkomen van verlagingen van ingegane pensioenen opgenomen als doelstelling van solidariteitsreserve. Het resultaat van de **beschermingsportefeuille** is dan niet gelijk aan het rendement dat nodig is om het pensioen op peil te houden. Als dat resultaat wordt gebruikt voor het **beschermingsrendement**, moet er vaker geld worden gebruikt uit de **solidariteitsreserve**.

Hoeveel resultaat er wordt toegevoegd aan het pensioen van een deelnemer ligt aan de leeftijd en aan de status. De status wil zeggen: bouwt een deelnemer nu pensioen op, heeft hij of zij dat in het verleden gedaan (dan is deze deelnemer een slaper) of is de deelnemer met pensioen? In de figuur hieronder staat de verwachte toedeling van het rendement per leeftijd die is gehanteerd in de berekening in dit transitieplan. De toedeelregels worden vastgesteld door het bestuur van het fonds. Er is een verschil tussen het **beschermingsrendement** (BR) en

het **overrendement** (OR). Bij deze **toedeelregels** en het gekozen beleggingsbeleid is er geen opheffing van de leenrestrictie.

Tot 20 jaar voor de pensioendatum wordt er geen beschermingsrendement toegekend. Deelnemers worden dan dus niet beschermd tegen renterisico. Vervolgens wordt het beschermingsrendement in de daaropvolgende 20 jaar met stapjes van 5 procent per jaar verhoogd, zodat het beschermingsrendement 1 jaar voor pensioendatum gelijk is aan 100 procent. Ook na de pensioendatum is het beschermingsrendement 100 procent, wat betekent dat pensioengerechtigden volledig beschermd worden tegen veranderingen van de rente.

Met betrekking tot het overrendement geldt iets tegengestelds. Tot 20 jaar voor de pensioendatum wordt 100 procent overrendement toegerekend. Vervolgens neemt dat in de volgende jaren met 3 procent per jaar af, tot 40 procent overrendement 1 jaar voor pensioendatum.

Als het pensioen is ingegaan, is het streven dat het pensioen vaak kan worden verhoogd en het moet zeldzaam zijn dat het pensioen moet worden verlaagd. Daarom is ervoor gekozen om gepensioneerden volledig te beschermen tegen veranderingen van de rente, door ze een beschermingsrendement van 100 procent te geven. Bovendien wordt de uitkering beschermd tegen verlagingen door de solidariteitsreserve. Dat wordt verder uitgelegd in hoofdstuk 2.3.

Voor gepensioneerden is ervoor gekozen om ze een overrendement van 40 procent te geven. Dit is bedoeld om het pensioen na ingang te laten stijgen.

Bij deelnemers die al voor hun 67ste pensioen ontvangen, wordt het **beschermingsrendement** en het **overrendement** op dezelfde manier verdeeld als bij deelnemers vanaf 67 jaar. Deelnemers die al voor hun 67ste pensioen ontvangen zijn deelnemers die met vervroegd pensioen zijn gegaan en personen die een partnerpensioen, wezenpensioen of arbeidsongeschiktheidspensioen ontvangen.

De figuur hierboven hoort bij een pensioenleeftijd van 67 jaar. Als de pensioenleeftijd hoger wordt, schuiven de toedelingen van de andere leeftijden op. Als voorbeeld: als de pensioenleeftijd 68 jaar wordt, dan begint de afbouw van risico's op leeftijd 48 in plaats van 47 jaar.

De keuze voor de manier waarop het rendement wordt verdeeld over de verschillende leeftijden, is doorgerekend met verschillende **scenariosets**.

Wat is een scenario'set?

Een scenario'set is een verzameling mogelijke financieel-economische toekomsten, die wordt gebruikt om de gevolgen van de nieuwe pensioenregeling door te rekenen. De scenario's bevatten alle mogelijke situaties: goed weer, slecht weer en daar tussenin. DNB geeft deze scenario'sets uit. Er zijn in totaal wel 100.000 scenario's in zo'n set.

Bij de keuze voor het best passende risico/rendementsprofiel voor de verschillende leeftijdsgroepen is met de volgende zaken rekening gehouden.

- de [toedeelregels](#) van rendement;
- de gezamenlijke beleggingen;
- de manier waarop reserves worden gevormd;
- de manier waarop reserves worden gebruikt; en
- de [spreiding in de uitkeringsfase](#).

Wat is de spreiding in de uitkeringsfase?

Als een pensioen al is ingegaan, wordt het jaarlijks aangepast. Dat heeft te maken met het resultaat van de beleggingen. Maar de uitkering gaat bij spreiding niet ieder jaar evenveel omhoog of omlaag als het rendement. De verhoging of verlaging wordt steeds uitgesmeerd over 3 jaar. Als een uitkering dus in één jaar met 3 omhoog zou moeten, gebeurt dat in de komende 3 jaar met 1 per jaar. De bedoeling van spreiding is schokken in de uitkering tegen te gaan.

De berekeningen die zijn gemaakt met deze [toedeelregels](#) geven goede uitkomsten in verschillende situaties. Er is ook gekeken wat er gebeurt als de rente stijgt. Ook dan zijn de uitkomsten goed. De [toedeelregels](#) kunnen nog veranderen als het pensioenfonds de beleggingen gaat aanpassen voor de ingang van de nieuwe pensioenregeling. Het doel is om de verhouding tussen het risico en het rendement per leeftijdsgroep gelijk te houden en in lijn met de vastgestelde risicohouding.

Het rendement van de beleggingen gaat ook voor een deel naar de reserves. Het pensioenfonds houdt verschillende reserves aan. Dit zijn reserves voor de [solidariteitsreserve](#), de [reserve voor operationele kosten en onvoorziene resultaten \(ROK\)](#) inclusief het eigen vermogen en misschien het [compensatiedepot](#).

Bij de [spreiding van schokken in de uitkeringsfase](#) wordt een deel van het persoonlijke pensioenvermogen van gepensioneerden nog niet meegeteld bij de berekening van de uitkering voor het volgende jaar. Besloten is om aan dit deel hetzelfde rendement toe te kennen als aan het deel dat wel meetelt voor de uitkering in dat jaar.

Iedere maand wordt het [beschermingsrendement](#) en het [overrendement](#) opgeteld bij de pensioenvermogens van de deelnemers. De pensioenen die al worden uitgekeerd, worden één keer per jaar op 1 januari aangepast.

In de solidaire premierregeling kan er een gezamenlijke uitkeringsfase komen. Daarmee wordt het mogelijk om alle uitkeringen met hetzelfde percentage aan te passen. Wij vinden het beter uitlegbaar als alle uitkeringen met hetzelfde percentage wijzigen, omdat alle

pensioengerechtigden dezelfde toedeelregels van beschermings- en overrendement hebben. Daarom is gekozen voor zo'n gezamenlijke uitkeringsfase.

Leenrestrictie opheffen

De regels voor het toedelen van rendement in combinatie met het beleggingsbeleid kunnen ervoor zorgen dat jonge deelnemers een hoog risico hebben. Dit kan meer zijn dan het risico van 100 procent beleggen in zakelijke waarden. Op dat moment lenen de jonge deelnemers eigenlijk van de oudere deelnemers. Het wel of niet opheffen is een gevolg van de optimale financiële opzet. Het belangrijkste is dat de verhouding tussen risico en rendement passend is voor de deelnemers. Dat kan op 3 verschillende manieren bereikt worden:

- door het overrendement en beschermingsrendement op een bepaalde manier te verdelen;
- door de solidariteitsreserve in te zetten; en
- door gezamenlijk te beleggen.

Uit de berekeningen van het pensioenfonds blijkt dat de leenrestrictie niet opgeheven wordt.

Beleggingsbeleid

Hoe het pensioengeld wordt belegd is de taak van het bestuur van Pensioenfonds Schoonmaak.

Net als in de pensioenregeling van nu worden de beleggingen van het pensioenfonds straks gesplitst in een [beschermingsportefeuille](#) en een [rendementsportefeuille](#). De [beschermingsportefeuille](#) bestaat vooral uit obligaties. De [rendementsportefeuille](#) bestaat vooral uit zakelijke waarden. De manier van beleggen verschilt per leeftijdsgroep. Als er meer oudere deelnemers zijn, wordt een groter deel van het vermogen belegd in de [beschermingsportefeuille](#). Het rendement op de [beschermingsportefeuille](#) moet ongeveer gelijk worden aan wat nodig is voor het [beschermingsrendement](#). Het [beschermingsrendement](#) is vooral belangrijk voor de oudere deelnemers.

De twee portefeuilles worden ingericht na het definitief maken van het transitieplan. Op dat moment kan rekening worden gehouden met veranderingen in de economie en veranderde inzichten. Het kan zelfs zo zijn dat het pensioenfonds de regels voor het verdelen van het rendement nog moet aanpassen, omdat toekomstverwachtingen zijn veranderd. Het zou kunnen dat er meer of minder [beschermingsrendement](#) naar een bepaalde groep moet gaan en meer of minder [overrendement](#) naar een andere groep. Het belangrijkste is dat het bestuur van Pensioenfonds Schoonmaak ervoor zorgt dat het beleggingsbeleid past bij de verhouding tussen risico en rendement per leeftijdsgroep.

2.2.1.7. Vaststelling van de uitkeringen

Het pensioenfonds berekent de hoogte van de uitkering aan de hand van het persoonlijke pensioenvermogen, de levensverwachting van alle deelnemers van Pensioenfonds Schoonmaak samen en van het projectierendement. Het projectierendement bepaalt de snelheid waarmee pensioenuitkeringen uit het persoonlijke pensioenvermogen gehaald mogen worden.

Wat is projectierendement?

Projectierendement is het verwachte rendement dat we gebruiken om berekeningen naar de toekomst te maken. Dit wordt in de wet op vier plaatsen gebruikt. In het transitieplan wordt met projectierendement het rendement bedoeld dat wordt gebruikt om het verwachte pensioen te berekenen uit het persoonlijke pensioenvermogen. Ook wordt het gebruikt om jaarlijks de hoogte vast te stellen van het pensioen dat al wordt uitbetaald.

DNB maakt elke maand de rente bekend. Om precies te zijn gaat het daarbij om de rentetermijnstructuur inclusief UFR. Volgens de nieuwe regels kan het [projectierendement deze rente zijn plus](#) een opslag, omdat er waarschijnlijk meer rendement wordt gemaakt dan de rente. Er mag ook een afslag worden toegepast, om de kans te groter te maken dat een uitkering die al is ingegaan stijgt. Sociale partners in de schoonmaakbranche passen geen opslag of afslag toe. Een opslag kan ervoor zorgen dat het rendement dat nodig is niet wordt behaald. Dan moet de [solidariteitsreserve te veel](#) worden aangesproken. Een afslag zorgt voor een lagere uitkering in het begin. Ook dat is niet de bedoeling. De doorrekeningen in dit transitieplan zijn gemaakt met een projectierendement dat gelijk is aan de rente bij risicovrij beleggen. Deze doorrekeningen laten zien dat de toedeling van [overrendement](#) aan gepensioneerden waarschijnlijk zorgt voor een stijging van de uitkering.

De hoogte van de uitkering verschilt per jaar. Om de verschillen kleiner te maken, kan de [solidariteitsreserve](#) worden gebruikt. Daarnaast kunnen stijgingen en dalingen van uitkeringen die al zijn ingegaan worden verdeeld over meer jaren met 'spreiden van schokken'. De [solidariteitsreserve](#) spreidt het risico over jong en oud. Het verdelen van stijgingen en dalingen met 'spreiden van schokken' doet dat niet. 'Spreiden van schokken' spreidt alleen in de tijd.

De wet geeft bij de solidaire premieregeling het pensioenfonds de keuze om meevallers en tegenvallers in de uitkeringsfase te spreiden over 10 jaar of over minder jaren. Pensioenfonds Schoonmaak gaat meevallers en tegenvallers verspreiden over 3 jaar. Langer spreiden is nadelig bij stijgende beleggingen, want de stijging van de uitkering wordt dan te lang uitgesteld. Het gevolg kan zijn dat gepensioneerden dan op hoge leeftijd een zeer hoog pensioen krijgen. Kortere spreiden kan betekenen dat de [solidariteitsreserve](#) vaker moet worden gebruikt, en wordt het risico gelopen dat jaren met hoge stijgingen opgevolgd worden door meerdere jaren zonder stijging van de uitkering. Drie jaar spreiden houdt deze beide nadelen in balans.

De manier van spreiden die Pensioenfonds Schoonmaak gaat toepassen heet geheugenloos. Dat betekent dat er ieder jaar opnieuw wordt gekeken naar het vermogen dat aanwezig is. Op basis daarvan bepaalt het pensioenfonds de uitkering die levenslang mogelijk is. Dit is de uitkering die de gepensioneerde zou krijgen zonder spreiding. Daarna bepaalt het pensioenfonds het verschil tussen de uitkering die de gepensioneerde het afgelopen jaar kreeg en de uitkering die past bij het vermogen dat nu aanwezig is. Dit verschil wordt voor een derde deel opgeteld bij of afgetrokken van de nieuwe uitkering.

We vinden het belangrijk dat de kans op een verlaging van de uitkering zo klein mogelijk is. De solidariteitsreserve wordt daarom gebruikt om verlagingen zoveel mogelijk te voorkomen. Dit doen we door jaarlijks te kijken of de uitkering verlaagd zou moeten worden, als er geen aanvulling uit de solidariteitsreserve zou zijn. Als dat zo is, dan vult de solidariteitsreserve de uitkering van dat jaar aan zodat er geen verlaging nodig is. Als de uitkering niet verlaagd hoeft te worden, dan hoeft er dat jaar niets uit de solidariteitsreserve gehaald te worden.

2.2.1.8. Reserves en de samenwerking tussen reserves

A. Solidariteitsreserve (SR)

De belangrijkste reserve is de solidariteitsreserve. Paragraaf 2.3 gaat in op de doelen van de solidariteitsreserve en de manier waarop die gevuld gaat worden.

B. Reserve operationele kosten en onvoorziene technische resultaten (ROK)

Wat is een reserve operationele kosten en onvoorziene resultaten?

De reserve operationele kosten en onvoorziene resultaten (ROK) is onder meer bedoeld om de pensioenpremie te kunnen betalen voor deelnemers die arbeidsongeschikt zijn. Ook worden hier de uitvoeringskosten in de toekomst uit betaald (in de pensioenregeling van nu heet dit de excassokostenvoorziening). Ook worden de lopende uitvoeringskosten in een jaar hieruit betaald. Er worden dus geen aparte reserves voor die doelen aangehouden. Dit voorkomt een stapeling van reserves.

De ROK speelt ook een rol bij de verzekering van het nabestaandenpensioen. De premies die daarvoor nodig zijn en de pensioenvermogens die over zijn als deelnemers overlijden, komen terecht in deze reserve. Als een deelnemer overlijdt, wordt het vermogen dat nodig is voor het nabestaandenpensioen uit de ROK gehaald. Het kan ook gebeuren dat mensen langer leven dan verwacht. In dat geval is extra geld nodig om de uitkering stabiel te houden. Dit noemen we de "bonus bij leven". Dit extraatje wordt vanuit de ROK toegevoegd aan de persoonlijke pensioenvermogens.

Verder wordt de ROK gebruikt voor situaties waarin een deelnemer geen premie heeft betaald, maar wel recht heeft op pensioen. Dat kan voorkomen als een werkgever failliet is gegaan en geen premie heeft betaald. Ten slotte kan er pensioenvermogen overblijven, omdat de rechthebbenden het niet hebben aangevraagd.

Er is een besluit genomen over de beoogde hoogte van de ROK. Die is gelijk aan de hoogte van twee reserves in de pensioenregeling van nu samen: de voorziening voor premievrijstelling en de voorziening voor excassokosten, plus een aanvulling van 0,5 procent (als bij het invaren de dekkingsgraad hoog genoeg is). Deze aanvulling is bedoeld om tegenvallers uit te kunnen betalen. De reserve kan groeien door het rendement op beleggingen en doordat de risico's waarmee rekening wordt gehouden zich niet allemaal voordoen. De reserve kan dan groter worden dan nodig is. De reserve bereikt een maximum als er meer geld in de pot zit dan nodig is voor de betaling van premies voor arbeidsongeschikten plus 2 procent van het vermogen van het pensioenfonds. Als de ROK boven dit maximum uitkomt, gaat het overschot naar het eigen vermogen. Als er een tekort is, wordt dit aangevuld met het eigen vermogen.

Op dit moment is het pensioenfonds groot genoeg om zelf het risico van arbeidsongeschiktheid en van overlijden te dekken. Het bestuur van Pensioenfonds Schoonmaak heeft besloten om dat ook in de toekomst te blijven doen. Alleen als sociale partners veel hogere risicodekkingen nodig vinden, moet dit besluit worden herzien.

C) Eigen Vermogen (EV)

In de nieuwe pensioenregeling krijgt het eigen vermogen een minimum en een maximum.

Een Minimaal Vereist Eigen Vermogen (MVEV) is er ook nu al. Het bestuur van Pensioenfonds Schoonmaak wil dit minimum zo laag mogelijk houden, omdat deze reserve geen doel heeft en ook geen nut voor deelnemers heeft. Het pensioenfonds moet deze reserve aanhouden vanwege Europese wetgeving. Daarom wordt het MVEV vastgesteld op 25 procent van de beheerskosten (in plaats van 1 procent van het pensioenfondsvermogen) plus een opslag voor risico's die het pensioenfonds loopt. Waarschijnlijk zal het MVEV 0,7 tot 0,8 procent van het totale vermogen gaan bedragen.

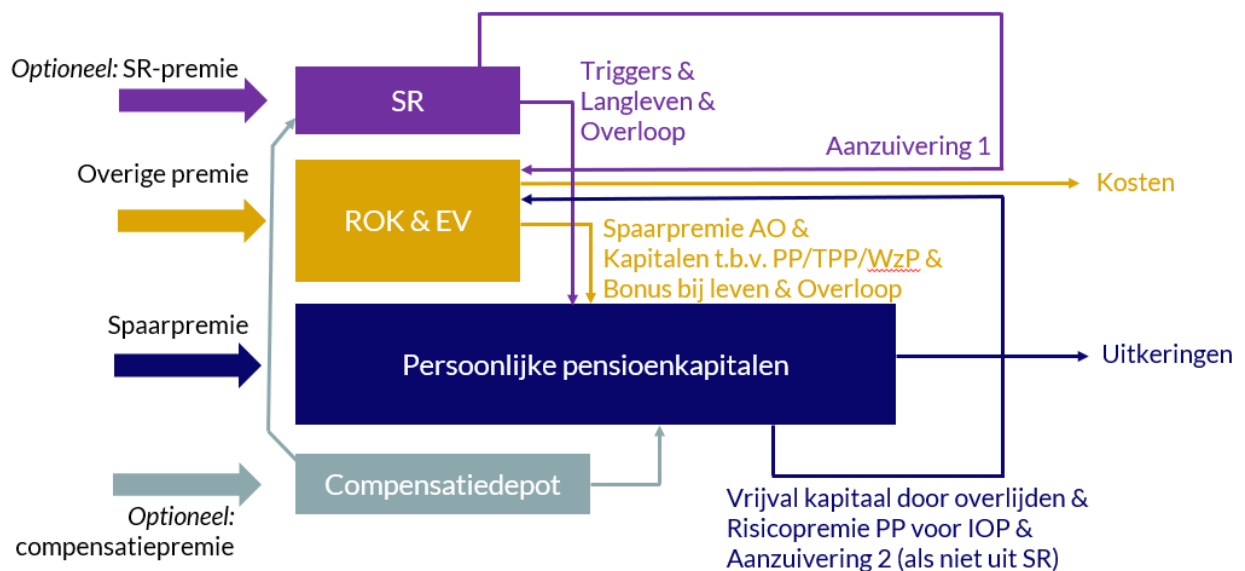
Het eigen vermogen krijgt een maximum van 2 procent. We onderzoeken of dit nog iets minder kan worden. Ook voor de ROK geldt een maximum en de ROK en het eigen vermogen staan in verband met elkaar. De berekeningen gaan tot nu toe uit van een maximaal eigen vermogen van 2 procent. Dat niveau wordt naar verwachting pas bereikt na ongeveer 40 jaar.

Als het eigen vermogen te laag is, wordt dit eerst aangevuld uit de ROK. Daarna is de [solidariteitsreserve](#) aan de beurt. Pas als die twee aanvullingen niet genoeg zijn, kunnen de persoonlijke pensioenkapitalen worden verlaagd.

Als het eigen vermogen te hoog is, wordt het overschot verdeeld over de persoonlijke pensioenvermogens. Dit gebeurt naar rato van de hoogte van de pensioenvermogens, dus hogere pensioenvermogens krijgen een grotere aanvulling dan kleinere pensioenvermogens. Wij vinden deze manier van verdelen meer in balans dan het overschot verdelen volgens de [toedeelregels](#) van [overrendementen](#), zoals bij de [solidariteitsreserve](#) gebeurt. Er is wel een nadeel. Het verdelen van het overschot van het eigen vermogen is lastiger uit te leggen aan de deelnemers.

D) Samenwerking tussen reserves

In onderstaande figuur is de samenwerking tussen reserves (buffers) weergegeven.

2.2.2. Premie

De pensioenregeling wordt betaald uit premies, waarbij het premiepercentage voor alle deelnemers hetzelfde is. De premie wordt op grond van cao-afspraken beschikbaar gesteld door de sociale partners. Zij maken ook afspraken over welk deel van de premie de werkgever betaalt en welke deel van de premie de werknemer betaalt. Het deel van de premie dat de werknemer betaalt, houdt de werkgever in op het loon. De premie voor de nieuwe pensioenregeling is hetzelfde als de premie in de pensioenregeling van nu. Dit is 21,4 procent van de pensioengrondslag.

Wat is de pensioengrondslag?

De pensioengrondslag is het deel van het salaris waarover pensioen wordt opgebouwd. Hierbij wordt ermee rekening gehouden dat iedere deelnemer later AOW krijgt. Over het deel van het salaris dat na pensionering wordt vervangen door de AOW van de overheid hoeft de deelnemer dus niet bij Pensioenfonds Schoonmaak pensioen op te bouwen. Dat deel van het salaris telt Pensioenfonds Schoonmaak niet mee. Het deel van het salaris dat overblijft heet de pensioengrondslag. Ook geldt er een maximum salaris waarover deelnemers pensioen mogen opbouwen. Maar weinig deelnemers in de schoonmaak verdienen dit maximum salaris. Daarom geldt voor de meeste deelnemers in de schoonmaak dat de pensioengrondslag gelijk is aan hun salaris min het bedrag dat is ingebouwd voor de AOW.

De totaalpremie bestaat uit een premie voor:

- het opbouwen van pensioenvermogen voor ouderdomspensioen;
- premies voor verzekering van partnerpensioen bij overlijden voor pensionering, wezenpensioen en premievrijstelling bij arbeidsongeschiktheid en
- uitvoeringskosten;

Hiernaast kan een heel klein deel van de totaalpremie nodig zijn om het Minimaal Vereiste Eigen Vermogen op peil te houden. Dat is het geval als een pensioenfonds meer geld aan premies ontvangt dan er aan pensioenen wordt uitgekeerd. Dit is van toepassing bij Pensioenfonds Schoonmaak.

Premiecomponent	Premie 2023	Premie 2026
Ouderdomspensioen	14,3%	17,00%
Risicopremie (T)PP+WzP	0,8%	1,00%
Anw-hiaatcompensatie	0,1%	0,00%
Risicopremie PVI	1,7%	1,65%
Uitvoeringskosten toekomst	0,4%	0,35%
Uitvoeringskosten lopend jaar	1,3%	1,20%
Solvabiliteitsopslag	2,8%	0,20%
Premie solidariteitsreserve	n.v.t.	0,00%
Compensatie doorsneepremie	n.v.t.	0,00%
Totaal	21,4%	21,40%

TPP=Tijdelijk Partner Pensioen; WzP=Wezenpensioen; Anw-hiaatcompensatie=aanvulling voor een tekort in de Algemene Nabestaandenwet; PVI=PremieVrijstelling bij Invaliditeit/Arbidsongeschiktheid; Solvabiliteitsopslag=opslag om het Minimaal Vereiste Eigen Vermogen van het pensioenfonds op peil te houden.

N.B. Premieberekening 2026 is een schatting. De bedragen die precies nodig zijn voor het nabestaandenpensioen en het arbeidsongeschiktheidsrisico gaan afhangen van de deelnemersgroep, de rente en bijvoorbeeld de sterftekansen. De premie voor het

ouderdomspensioen is de premie die overblijft nadat de totale premie van 21,4 procent is verminderd met alle kosten en risicopremies. We proberen deze premie voor het ouderdomspensioen op ongeveer 17% te houden.

Toelichting:

De premie in de nieuwe pensioenregeling wordt 21,4 procent van de pensioengrondslag, net als nu.

Centrale sociale partners hebben met de overheid de afspraak gemaakt dat de overgang naar het nieuwe pensioenstelsel geen extra geld zou moeten kosten. Dit staat ook in de Memorie van Toelichting bij het wetsvoorstel. Sociale partners in de schoonmaakbranche zijn het hiermee eens. De verandering van de pensioenregeling heeft dus geen gevolgen voor het netto inkomen van de medewerkers en ook niet voor de bijdrage van de werkgevers die bij Pensioenfonds Schoonmaak zijn aangesloten. Bovendien zijn pensioenen die bereikt kunnen worden in de pensioenregeling van nu en in de nieuwe pensioenregeling goed te vergelijken als de premie hetzelfde blijft.

Besloten is om de premie niet te gebruiken voor het vullen van de [solidariteitsreserve](#). In plaats daarvan wordt de [solidariteitsreserve](#) gevuld door een deel van het overrendement. Op die manier betalen niet alleen deelnemers die pensioen opbouwen en hun werkgevers eraan mee, maar ook deelnemers die geen pensioen meer opbouwen en die al met pensioen zijn. Al deze groepen profiteren van de [solidariteitsreserve](#).

2.2.3. Ambitie en risicohouding

Deze paragraaf beschrijft de pensioendoelstelling van de nieuwe pensioenregeling. Pensioenfonds Schoonmaak noemt dit de ambitie. Deze ambitie wordt beschreven bij verwacht weer en bij slecht weer. Slecht weer is de situatie die het slechtste is als je de 5 procent slechtste scenario's niet meetelt.

De ambitie voor de pensioenopbouw wordt gebaseerd op iemand die vanaf leeftijd 25 jaar tot de pensioendatum in de schoonmaaksector werkt. De ambitie voor deze persoon is om op de pensioendatum een ouderdomspensioen te hebben van 1,576 procent van de pensioengrondslag per jaar, met 50 procent van de prijsstijgingen. De 1,576 procent van de pensioengrondslag is gelijk aan de maximale pensioenopbouw wat tijdens het maken van de berekeningen mogelijk is.

Voor pensioengerechtigden is de ambitie een pensioen dat niet daalt nadat het is ingegaan. Voor pensioengerechtigden is de AOW het grootste inkomen. Maar lang niet alle mensen in de schoonmaaksector krijgen een volledige AOW. We willen dat het totale pensioeninkomen voor een gemiddelde gepensioneerde met een halve AOW niet meer dan 5 procent aan koopkracht verliest over een periode van 20 jaar. Daarvoor moet het pensioen van Pensioenfonds Schoonmaak naar verwachting stijgen met 50 procent van de prijsstijgingen over een periode van 20 jaar. Een gemiddelde gepensioneerde die een volledige AOW ontvangt (die wel 100 procent meestijgt met de prijsstijgingen), zal in dat geval over een periode van 20 jaar maar weinig koopkracht verliezen (ongeveer 3 procent). Samengevat is voor pensioengerechtigden de ambitie daarom een pensioen dat niet daalt nadat het is ingegaan en naar verwachting 50 procent van de prijsstijgingen kan volgen.

Risicohouding

Sociale partners hebben samen met het bestuur van Pensioenfonds Schoonmaak een denkrichting voor de [risicohouding](#) afgesproken. Daarvoor heeft het pensioenfonds eerst een risicopreferentieonderzoek uitgevoerd onder de deelnemers. Bij zo'n onderzoek wordt gemeten hoeveel risico de deelnemers van het pensioenfonds met het pensioengeld willen lopen.

Daarnaast is gebruik gemaakt van kennis van de sector (inclusief de specifieke deelnemerskenmerken) en wetenschappelijke inzichten.

Uit het risicopreferentieonderzoek volgde dat de deelnemers erg weinig risico willen nemen met hun pensioenkapitaal. Uit de deelnemerskenmerken en uit de wetenschap volgt dat de deelnemers meer risico kunnen nemen dan ze in het onderzoek hebben aangegeven. Op basis hiervan wordt gekozen voor een denkrichting om iets meer risico te nemen dan direct blijkt uit het risico preferentieonderzoek.

Het risico/rendementsprofiel wordt niet afgestemd op de maximale grenzen zoals vastgelegd in de [risicohouding](#). Het doel is dat deze maximale grenzen alleen bij hoge uitzondering worden bereikt. Het risico/rendementsprofiel is daarom voorzichtiger en wordt gebaseerd op het risico dat wordt beoogd.

Hieronder staat de denkrichting van de [risicohouding](#) waarvan het bestuur is uitgegaan bij het inrichten van de nieuwe pensioenregeling. Het risicoprofiel is vergelijkbaar met het risicoprofiel “zeer defensief” dat door grote aanbieders van premieregelingen momenteel al gebruikt wordt. Zeer defensief betekent een heel voorzichtige manier van beleggen, met wat minder risico. Deze defensieve inrichting van het risicoprofiel voor de schoonmaaksector komt overeen met de uitkomsten van het onderzoek naar risicovoorkeuren. De tabel hieronder vergelijkt het risicoprofiel bij Pensioenfonds Schoonmaak in de nieuwe pensioenregeling met de risicoprofielen van verschillende leeftijdsgroepen bij een grote uitvoerder van premieregelingen. De cijfers geven aan hoeveel procent het verwachte pensioen op de pensioendatum bij slecht weer lager is dan het verwachte pensioen.

Leeftijd	BPF Schoonmaak	Markt: Neutraal	Markt: Defensief	Markt: Zeer Defensief
27 jaar, actief	-53%	-61%	-58%	-55%
37 jaar, actief	-45%	-58%	-55%	-50%
47 jaar, actief	-35%	-50%	-45%	-41%
57 jaar, actief	-21%	-36%	-30%	-25%
62 jaar, actief	-14%	-20%	-18%	-16%
47 jaar, slaper	-46%	-62%	-58%	-51%

Toelichting: Actief=deelnemer bouwt nog pensioen op. Slaper=deelnemer is uit dienst en bouwt geen pensioen meer op bij Pensioenfonds Schoonmaak.

Uit deze tabel kan geconcludeerd worden dat het beoogde risico/rendementsprofiel voor Pensioenfonds Schoonmaak in de buurt komt van risicoprofiel “Zeer Defensief” dat momenteel in de markt voor premieregelingen gebruikt wordt.

HOOFDSTUK 2.3. SOLIDARITEITSRESERVE

2.3.1. Doelen van de solidariteitsreserve

Sociale partners willen de [solidariteitsreserve](#) gebruiken voor de volgende doelen:

- 1) Verlagingen van uitkeringen beperken;
- 2) [Macro-langlevensrisico](#) delen voor pensioengerechtigden;
- 3) [Micro-langlevensrisico](#) delen voor alle deelnemers;
- 4) Op peil houden van het eigen vermogen (ROK); en
- 5) Extra rendement voor alle deelnemers als de solidariteitsreserve te groot wordt.

Doel 1: Nominale verlagingen van uitkeringen beperken

De daling van uitkeringen van gepensioneerden moet zoveel mogelijk worden voorkomen.

Sociale partners hebben besloten dat dit het belangrijkste doel van de [solidariteitsreserve](#) is. De [solidariteitsreserve](#) wordt gebruikt om ervoor te zorgen dat de uitkering niet zal dalen.

De [solidariteitsreserve](#) kan verlagingen van uitkeringen beperken op twee manieren:

- 1 Aanvullen van het persoonlijke pensioenvermogen zodanig dat het (levenslange) pensioen dat daaruit volgt niet daalt; of
- 2 Aanvullen van (alleen) de uitkering voor het komende jaar zodanig dat het pensioen het komende jaar niet daalt. Zonder herstel door rendement zal het jaar erna opnieuw een aanvulling nodig zijn.

Het belangrijkste voordeel van manier 2 is dat jaarlijks minder geld uit de solidariteitsreserve wordt gehaald. De kans dat de solidariteitsreserve leeg raakt, wordt daardoor veel kleiner. En dat betekent dat we met meer zekerheid kunnen zeggen dat de solidariteitsreserve ook in de verre toekomst gevuld zal zijn. De jonge deelnemers van nu kunnen dus ook vanaf hun pensioendatum rekenen op de voordelen van de solidariteitsreserve. Nadeel van manier 2 is dat de pensioenen minder worden verhoogd dan bij manier 1. Gekozen is voor manier 2, omdat dit tot de meeste eerlijke verdeling tussen de verschillende groepen deelnemers leidt. Bij manier 1 zouden de risico's te veel bij de niet-gepensioneerden terecht komen.

De [solidariteitsreserve](#) wordt niet gebruikt om dalingen van het pensioenvermogen van niet-gepensioneerden aan te vullen. Deelnemers hebben tot de pensioendatum genoeg tijd voor herstel. Ze hebben deze bescherming daarom minder hard nodig dan gepensioneerden. Als ook niet-gepensioneerden de [solidariteitsreserve](#) zouden gebruiken, zou de kans groot zijn dat er meer geld nodig is om de [solidariteitsreserve](#) te vullen. Tien procent van het positieve [overrendement](#) zou dan waarschijnlijk niet genoeg zijn, zeker niet op de langere termijn in slecht weer. Dit gaat ten koste van het belangrijkste doel van de [solidariteitsreserve](#). Voor bijna-gepensioneerden is het gekozen [beschermingsrendement](#) aan de hoge kant, oplopend tot 100 procent 1 jaar voor de pensioendatum. Daarmee worden grote schokken voorkomen voor deelnemers die vlak voor pensionering zitten.

Doel 2: Delen macro-langlevensrisico voor pensioengerechtigden

Sociale partners hebben besloten het [macro-langlevensrisico](#) voor pensioengerechtigden te delen met behulp van de [solidariteitsreserve](#). Ook dit helpt om dalingen van uitkeringen te

voorkomen. Met de inzet van de [solidariteitsreserve](#) kan het [macro-langlevenrisico](#) voor pensioengerechtigden worden opgevangen.

Er is een berekening gemaakt van de schokken die kunnen voorkomen in de pensioenen van

[Wat is het macro-langlevenrisico?](#)

Het langlevensrisico is het risico dat deelnemers ouder worden dan verwacht, zodat hun pensioenen langer moeten worden uitbetaald. Er is een macro-langlevenrisico en een micro-langlevenrisico.

Het macro-langlevenrisico wordt berekend aan de hand van landelijke sterftecijfers, aangevuld met cijfers die specifiek zijn voor de schoonmaakbranche. Dit macro-langlevenrisico wordt opgevangen door de solidariteitsreserve.

gepensioneerden op grond van de landelijke sterftecijfers. In het verleden zouden die schokken er voor een 67-jarige zo hebben uitgezien (op basis van een vaste rekenrente van 2 procent):

- 2012: +0,9%;
- 2014: -2,1%;
- 2016: +0,1%;
- 2018: -1,2%;
- 2020: -2,0%; en
- 2022: +0,5%.

In de leeftijdsgroep 67 tot 86 jaar varieerde dit van -2,7 procent tot +3,5 procent (hoogste bij leeftijd 86). Gemiddeld was er een daling van 0,5 procent. Hierbij is geen rekening gehouden met wijzigingen in de sterfte die voorkomt bij Pensioenfonds Schoonmaak. In de afgelopen 10 jaar werd de levensverwachting vooral naar beneden aangepast. Maar vóór 2012 gebeurde dat ook naar boven. Dat kwam onder andere omdat de overlevingscijfers toen niet elke twee jaar werden bijgesteld.

Er is ook een berekening gemaakt wat een schok van 1 procent in de macro-levensverwachting zou betekenen voor de [solidariteitsreserve](#). Dit zou betekenen dat de [solidariteitsreserve](#) met minder dan 0,5 procentpunt zou afnemen. Dit komt doordat een groot deel van de persoonlijke pensioenvermogens (ongeveer 80 procent) hoort bij deelnemers die nog geen pensioen krijgen. De conclusie is dat het niet nodig is om in de [solidariteitsreserve](#) veel geld opzij te zetten voor compensatie van een macro-langleven-schok.

Het [macro-langlevenrisico](#) voor pensioenen die nog niet zijn ingegaan, wordt niet opgevangen met de [solidariteitsreserve](#). Het belangrijkste doel van deze reserve is om dalingen van uitkeringen te voorkomen. Dit doel is niet aan de orde voor deelnemers die nog geen pensioen krijgen. Voor hen is er dus ook geen reden om het [macro-langlevenrisico](#) op te vangen. Als dit wel zou gebeuren, dan zouden de pensioenvermogens van deze groep verlaagd worden als de levensverwachting naar beneden zou worden bijgesteld. Dat is niet gewenst. Het [macro-langlevenrisico](#) is niet zo groot in vergelijking met het renterisico en het beleggingsrisico. Grote schokken in het [macro-langlevenrisico](#) worden opgelost door het aanpassen van de AOW-leeftijd en daarmee de pensioenleeftijd.

Doel 3: Delen micro-langlevensrisico voor alle deelnemers

Sociale partners hebben besloten het micro-langlevensrisico voor alle deelnemers ook te delen met behulp van de solidariteitsreserve.

Wat is het micro-langlevensrisico?

Het micro-langlevensrisico is het risico dat één deelnemer ouder wordt dan verwacht. Dit risico wordt opgevangen doordat er andere deelnemers zijn die minder oud worden dan verwacht. Dit wordt eerst opgevangen in de **ROK**. Maar iedere maand worden de plussen en minnen verrekend met de **solidariteitsreserve**.

Doel 4: Op peil houden van eigen vermogen (ROK)

Het eigen vermogen (ROK) wordt voor verschillende dingen gebruikt. Het kan in heel bijzondere situaties gebeuren dat deze reserve lager wordt dan nodig is. In dat geval zal de **solidariteitsreserve** ervoor zorgen dat het eigen vermogen weer voldoende gevuld wordt. Het omgekeerde kan ook gebeuren. Als het eigen vermogen te groot wordt, zal een deel van het geld worden verschoven naar de **solidariteitsreserve**.

Doel 5: Extra rendement als de solidariteitsreserve te groot wordt

Voor de **solidariteitsreserve** geldt een maximum van 5 procent van het totale vermogen. Als deze reserve groter wordt, dan wordt een deel van de reserve verdeeld over alle deelnemers bij het pensioenfonds.

2.3.2. Het vullen van de solidariteitsreserve

Het is de bedoeling de **solidariteitsreserve** in het begin te vullen met 5 procent uit de **dekkingsgraad** (als er op dat moment voldoende geld is) en daarna aan te vullen uit **overrendement**. Het wetsvoorstel noemt 15 procent als maximale omvang van de **solidariteitsreserve**. Sociale partners kiezen voor een maximum van 5 procent. Dit is genoeg om ook op de zeer lange termijn bij slecht weer genoeg geld in kas te hebben. Er zijn ook nog slechtere scenario's dan 'slecht weer'. Het kan niet voorkomen worden dat de **solidariteitsreserve** op enig moment leeg raakt. De reserve mag niet groter dan 5 procent worden, omdat we vinden dat er anders te veel geld is dat niet direct wordt gebruikt voor pensioen.

Als de **solidariteitsreserve** in het begin wordt gevuld met 5 procent is de kans klein dat het bedrag van de uitkeringen die al zijn ingegaan de eerste jaren zal dalen.

Besloten is dat de **solidariteitsreserve** niet wordt gevuld uit een deel van de premie. Vullen uit alleen **overrendement** is voldoende. Vullen uit premie zou betekenen dat alleen premiebetalers bijdragen aan de **solidariteitsreserve**. Vullen uit **overrendement** zorgt ervoor dat de solidariteit door meer schouders wordt gedragen, dus ook van mensen die geen pensioen meer opbouwen en deelnemers die met pensioen zijn.

De **solidariteitsreserve** moet dus gevuld worden door een deel van de positieve **overrendementen** af te romen. Als de **solidariteitsreserve** gebruikt wordt, moet de reserve weer zo snel mogelijk op een goed niveau komen. Daarom is besloten dat de **solidariteitsreserve** wordt gevuld uit 10 procent van de positieve overrendementen. Dit is gelijk aan het wettelijk maximum. Daarnaast zal de **solidariteitsreserve** groeien door beleggingsrendementen.

Wat is de dekkingsgraad?

De dekkingsgraad geeft de verhouding weer tussen de bezittingen en de verplichtingen. Bezittingen zijn de zaken waarin een pensioenfonds belegt. Denk bijvoorbeeld aan aandelen. Verplichtingen zijn de bedragen die een pensioenfonds nu en in de toekomst aan pensioen moet uitbetalen.

2.3.3. Maximale omvang solidariteitsreserve

De vulregel en de andere keuzes die het bestuur van Pensioenfonds Schoonmaak heeft gemaakt in overleg met werkgevers- en werknemersorganisaties in het schoonmaak- en glazenwassersbedrijf leiden ertoe dat de **solidariteitsreserve** voldoende is om in 60 jaar bij slecht weer niet leeg te raken. Er is dus een grote kans dat jongeren die nu gaan bijdragen aan de **solidariteitsreserve** er later ook van kunnen profiteren. Dit vinden wij heel belangrijk. Daarmee kan ervoor gezorgd worden dat de **solidariteitsreserve** voldoende bescherming geeft aan alle huidige en toekomstige generaties.

Als de **solidariteitsreserve** boven de maximale 5 procent uitkomt, wordt het overschot verdeeld volgens de **toedeelregels** voor het **overrendement**. Dit ligt het meest voor de hand, omdat de **solidariteitsreserve** ook is gevuld met **overrendement**. Er komt dan naar verhouding wel een iets groter deel terecht bij een jongere groep, omdat van de oudere mensen die hebben bijgedragen een deel zal zijn overleden en omdat er jonge mensen bijgekomen zijn die niet of veel minder hebben bijgedragen.

HOOFDSTUK 3. TRANSITIE

HOOFDSTUK 3.1. DOELSTELLINGEN TRANSITIE

Onze doelstellingen van de transitie zijn samengevat:

- a. We willen onze pensioengerechtigden inkomenszekerheid geven. Dat betekent dat we in de financiële opzet nominale verlagingen van ingegane pensioenen zoveel mogelijk willen voorkomen.
- b. Het is de bedoeling dat de nieuwe pensioenregeling voor alle deelnemers van het pensioenfonds een verbetering betekent. Dit betekent dat sommige leeftijdsgroepen van deelnemers of pensioengerechtigden in slecht weer een lager pensioen kunnen krijgen, maar hier willen we tegenover hebben staan dat die leeftijdsgroepen bij goed weer een veel hoger pensioen krijgen.
- c. Er moet adequate compensatie afschaffing doorsneesystematiek komen, gebaseerd op het verwachte pensioen (mediaan). Een deelnemer die op transitiedatum nog geen pensioen heeft opgebouwd moet in de nieuwe pensioenregeling op pensioendatum naar verwachting ten minste hetzelfde pensioen hebben als bij voortzetting van de huidige pensioenregeling. In slecht weer en goed weer mag de toekomstige opbouw beperkt lager zijn dan in de huidige pensioenregeling.
- d. We willen dat de pensioenverwachting bij verwacht weer voor geen enkele leeftijdsgroep lager wordt dan in de huidige regeling.
- e. We willen de solidariteitsreserve gebruiken voor de volgende doelen: verlagingen van uitkeringen beperken, micro-langlevensrisico delen en macro-langlevensrisico delen tussen pensioengerechtigden. Ook wordt de solidariteitsreserve gebruikt voor het opvangen van tekorten van het eigen vermogen en als overloop voor overschotten van het eigen vermogen. Het totaal van het gebruik van de solidariteitsreserve moet evenwichtig zijn.

Daarnaast kennen we een pensioendoelstelling, ook wel ambitie genoemd:

De ambitie voor de pensioenopbouw wordt gebaseerd op iemand die vanaf leeftijd 25 jaar tot de pensioendatum in de schoonmaaksector werkt. De ambitie voor deze persoon is om op de pensioendatum een ouderdomspensioen te hebben van 1,576 procent van de pensioengrondslag per jaar, met 50 procent van de prijsstijgingen. De 1,576 procent van de pensioengrondslag is gelijk aan de maximale pensioenopbouw die op grond van de huidige pensioenregeling mogelijk is. Voor pensioengerechtigden is de ambitie een pensioen dat niet daalt nadat het is ingegaan. Voor pensioengerechtigden is de AOW het grootste inkomen. Maar lang niet alle mensen in de schoonmaaksector krijgen een volledige AOW. We willen dat het totale pensioeninkomen voor een gemiddelde gepensioneerde met een halve AOW niet meer dan 5 procent aan koopkracht verliest over een periode van 20 jaar. Daarvoor moet het pensioen van Pensioenfonds Schoonmaak naar verwachting stijgen met 50 procent van de prijsstijgingen over een periode van 20 jaar. Een gemiddelde gepensioneerde die een volledige AOW ontvangt (die wel 100 procent meestijgt met de prijsstijgingen), zal in dat geval over een periode van 20 jaar maar weinig koopkracht verliezen (ongeveer 3 procent). Samengevat is voor pensioengerechtigden de ambitie daarom een pensioen dat niet daalt nadat het is ingegaan en naar verwachting 50 procent van de prijsstijgingen kan volgen.

Er zijn voorrangsregels van toepassing bij deze doelstellingen. De prioriteit van hoog naar laag is a, b,c, d, e. Deze prioriteit tussen de doelstellingen is onder andere gebruikt in de voorrangregels bij verdelen van het pensioenfondsvermogen bij het invaren (zie paragraaf 3.2)

Sociale partners en het pensioenfonds hebben op voorhand bedacht hoe doelstellingen en voorrangsregels in termen van de maatstaven duidelijkheid geven aan de concrete vormgeving van de transitie in deze situaties. Dat laat onverlet dat er uitzonderlijke situaties kunnen ontstaan waarin de besluitvorming niet heeft voorzien. Voor uitzonderlijke situaties hebben wij geen inhoudelijke afspraken gemaakt met het pensioenfondsbestuur van het pensioenfonds, maar procesafspraken. De afspraak die we hebben gemaakt is dat als onverhoopt buiten de bandbreedtes van evenwichtigheid wordt getreden het bestuur van het pensioenfonds in overleg gaat met sociale partners en vaststelt of dat die overschrijding in die uitzonderlijke situatie toch evenwichtig uitvalt of dat er een wijziging van besluiten door sociale partners nodig is.

Daarnaast streven we, net zoals in het huidige stelsel, naar een eenvoudige regeling met als doel complexiteit voor onze deelnemers te beperken en uitvoeringskosten in de hand te houden. Dit is echter geen formele doelstelling van de transitie.

Wat verstaan we onder een evenwichtige transitie?

De overgang naar de nieuwe pensioenregeling betekent voor alle leeftijdsgroepen een verandering. De hoogte van het pensioen kan veranderen en wordt in de opbouwphase minder zeker. We willen dat de verwachte pensioenen voor geen enkele leeftijdsgroep lager worden. Dat noemen we een evenwichtige transitie. De uitgangspunten voor de transitie staan in paragraaf 3.4.1.

Voor een evenwichtige transitie kijken we niet alleen naar de verwachte pensioenen. Wij kijken ook naar het pensioen als het zwaar tegenzit, bijvoorbeeld als de beleggingen het slecht doen. Dit noemen we slecht weer. Als het veel beter gaat dan verwacht noemen we dat goed weer.

In slecht weer kunnen sommige leeftijdsgroepen van deelnemers of pensioengerechtigden toch een iets lager pensioen krijgen. Hier moet tegenover staan dat die leeftijdsgroepen bij goed weer een veel hoger pensioen krijgen. De verschillen tussen leeftijdsgroepen mogen niet te groot zijn.

Geld verdelen tussen leeftijdsgroepen

De doelstellingen moeten beschrijven hoeveel geld sociale partners bij het invaren willen verdelen tussen de verschillende leeftijdsgroepen.

Wat is invaren?

Invaren is het overzetten en omrekenen van de opgebouwde pensioenen van deelnemers en gepensioneerden van de oude pensioenregeling naar persoonlijke pensioenvermogens binnen de nieuwe pensioenregeling.

Het is de bedoeling dat de nieuwe pensioenregeling naar verwachting voor alle deelnemers van het pensioenfonds een verbetering betekent. Het verwachte pensioen op de pensioendatum staat op het uniforme pensioenoverzicht (UPO). De doelstelling is dat alle deelnemers na het

invaren minimaal hetzelfde verwachte pensioen krijgen, maar het liefst meer. In geval van “slecht weer” kan het verwachte pensioen wel wat lager uitvallen. Daar staat tegenover dat het pensioen bij “goed weer” dan veel hoger is.

Of deze doelstelling behaald wordt, hangt af van de financiële positie van het pensioenfonds op de transitiedatum (1 januari 2026). Als er meer geld in het pensioenfonds zit dan nodig is om deze doelstelling te bereiken, dan wordt het overschot verdeeld onder alle deelnemers. In de wet staat op welke manier het overschot verdeeld moet worden. Maar we mogen andere keuzes maken als we vinden dat de wettelijke manier niet evenwichtig is. We vinden de resultaten die uit de wettelijke manier volgen wel evenwichtig. We volgen daarom deze voorgeschreven methode. Het is niet de bedoeling om bij de overgang geld op een andere manier te herverdelen tussen leeftijdsgroepen.

Welke maatstaven worden gebruikt om de doelen te meten?

We zijn verplicht om voor het meten in ieder geval het zogeheten ‘netto profijt’ te gebruiken. Netto profijt is een methode die het verschil berekent tussen alle premies die zijn ingelegd en alle uitkeringen die worden ontvangen. We vergelijken het netto profijt van de pensioenregeling van nu met het netto profijt van de nieuwe pensioenregeling. Die uitkomsten worden vergeleken bij tienduizend scenario’s en samengenomen. Hier komt een getal uit per leeftijd. Die getallen gebruiken we om te beoordelen of de doelen worden gehaald en of de overstap evenwichtig is.

HOOFDSTUK 3.2. VOORRANGSREGELS (GEMAAKTE AFSPRAKEN EN OVERWEGINGEN)

In deze paragraaf beschrijven we het plan dat we hebben gemaakt na overleg met het bestuur van Pensioenfonds Schoonmaak. Op de transitiedatum willen we genoeg geld hebben om de reserves te vullen die de wet verplicht stelt én om compensaties toe te kennen. Met de compensaties willen we vergoedingen betalen aan groepen die er met de nieuwe pensioenregels op achteruitgaan. De voorrangregels in deze paragraaf zijn bepaald op basis van de prioritering van de doelstellingen van de transitie, zoals genoemd in vorige paragraaf. Het pensioenfonds heeft aan sociale partners laten weten dat het pensioenfonds het geld op de transitiedatum op de volgende manier gaat verdelen (voor zover mogelijk):

- i. vullen van het Eigen Vermogen tot het verplichte niveau van het minimum eigen vermogen. De schatting is dat we hiervoor minimaal 0,7 tot 0,8 procent van het totale vermogen nodig hebben. We hebben dan geen veiligheidsmarge;
- ii. vullen van de persoonlijke pensioenvermogens volgens de standaardmethode. Het doel is de pensioenvermogens te vullen tot 100 procent van de **contante waarde** van de aanspraken op de transitiedatum. Als de **dekkingsgraad** hiervoor te laag is, worden de pensioenvermogens zoveel als mogelijk gevuld;
- iii. vullen van de **Reserve Operationele Kosten (ROK)** tot wat minimaal nodig is. Dit betekent dat we onder andere geld opzij zetten voor de kosten die het pensioenfonds in de toekomst moet maken en voor de pensioenpremies voor arbeidsongeschikte deelnemers (PVI);
- iv. vullen van de **solidariteitsreserve** tot een bedrag dat nodig is om pensioenverlagingen bij de pensioengerechtigden tegen te gaan of te verkleinen. Met dit bedrag zullen we naar verwachting in een zeer slecht toekomstscenario de pensioenen in de eerstkomende vijf jaar niet hoeven te verlagen. Dat zeer slechte toekomstscenario is hier het scenario waarbij van alle scenario’s maar 2,5 procent een slechtere uitkomst geven. Naar verwachting hebben we hier ongeveer 2 procent van het totale pensioenvermogen voor nodig;

- v. reserveren van een bedrag waarmee we naar verwachting de compensatieregeling kunnen betalen voor actieve deelnemers en arbeidsongeschikten die het hardst getroffen worden. Deze compensatieregeling beschrijven we in onderdeel 3.3;
- vi. aanvullen van het Eigen Vermogen met een veiligheidsmarge van 0,2 tot 0,3 procent en de [ROK](#) met een veiligheidsmarge van 0,5 procent;
- vii. aanvullen van de [solidariteitsreserve](#) tot een niveau van 5 procent van het totale pensioenvermogen; en
- viii. verhoging van de persoonlijke pensioenkapitalen volgens de standaardmethode.

Bovenstaande stappen volgen we in deze volgorde. Stappen (i), (ii) en (iii) gebeuren tegelijk, waarbij het Eigen Vermogen uit stap (i) direct wordt samengevoegd met de ROK uit stap (iii). Het kan gebeuren dat er niet genoeg geld is voor alle stappen. Zo kan het gebeuren dat bijvoorbeeld na stap (iv) blijkt dat we compensaties maar voor de helft kunnen toekennen. Dan vervallen de volgende stappen; in dit voorbeeld stappen (vi), (vii) en (viii). De solidariteitsreserve wordt dan in het begin maar voor een klein gedeelte gevuld en zal moeten groeien door overrendementen.

[Wat is contante waarde?](#)

De contante waarde van het ouderdomspensioen is het bedrag dat nu nodig is om vanaf pensionering het pensioen te kunnen uitkeren.

Als bij de overgang naar de nieuwe regeling de dekkingsgraad te laag is, dan moeten pensioenuitkeringen misschien worden verlaagd en/of kunnen compensaties niet (helemaal) gegeven worden. In zo'n situatie mag het bestuur volgens de wettelijke regels besluiten om het pensioenvermogen anders te verdelen tussen groepen deelnemers. Het bestuur heeft echter vastgesteld dat dit niet leidt tot evenwichtige resultaten. Dat komt onder andere doordat de leeftijdsgroepen die de hoogste vermogens hebben opgebouwd, ook de compensatie het hardste nodig hebben. Het bestuur vindt het niet passend om uitkeringen van gepensioneerden (verder) te verlagen om de pensioenvermogens van deze groep oudere deelnemers te verhogen. De verlaging van de pensioenvermogens van jonge deelnemers is ook niet passend. Dit zou veel impact hebben op de jonge deelnemers, terwijl het de pensioenvermogens van de oudere deelnemers maar een klein beetje zou kunnen verhogen.

HOOFDSTUK 3.3. COMPENSATIE EN FINANCIERINGSPLAN

3.3.1. Compensatie

In de nieuwe pensioenregeling bouwen oudere deelnemers minder pensioen op dan in de oude regeling. Dit is een gevolg van een wettelijke verplichte aanpassing: [afschaffing van de doorsnee premie](#). Daarom vinden sociale partners dat oudere deelnemers hiervoor een vergoeding moeten krijgen, een compensatie. Sociale partners willen deze compensaties geven om te zorgen dat het pensioen in de nieuwe pensioenregeling niet lager wordt dan in de pensioenregeling van nu. Compensaties moeten ook worden gegeven aan deelnemers die arbeidsongeschikt zijn en voor wie de pensioenopbouw bij het pensioenfonds wordt voortgezet.

Als de [dekkingsgraad](#) bij het [invaren](#) hoog genoeg is, dan zijn er twee manieren om de compensatie te geven:

1. elke maand na de transitiedatum tot uiterlijk 2038 een deel van de compensatie geven. Er wordt dan een [compensatiedepot](#) gevuld. Daaruit worden beetje bij beetje de persoonlijke pensioenvermogens aangevuld. Dit gebeurt voor alle bestaande en nieuwe deelnemers die zonder compensatie naar verwachting een lager pensioen zouden krijgen dan in de huidige pensioenregeling; en
2. de compensatie in één keer geven. Het wordt dan volledig in één keer aan de persoonlijke pensioenvermogens toegevoegd op de transitiedatum 1 januari 2026.

Als de [dekkingsgraad](#) van het pensioenfonds niet genoeg is om te compenseren, wordt er in beginsel niet gecompenseerd en gaan sociale partners met elkaar in overleg om te kijken of er mogelijke oplossingen zijn.

3.3.2. Compensatieregeling

De hoogte van compensatie is nog niet definitief. De hoogte hangt af van de leeftijd en van veel andere zaken. Bij een lage rente en een lage [dekkingsgraad](#) zijn lagere compensaties nodig dan bij een hoge rente en een hoge [dekkingsgraad](#). Ook zijn de compensaties erg afhankelijk van de gebruikte [scenario's](#). Rente, [dekkingsgraad](#) en [scenario's](#) kunnen nog veranderen. Daarom zijn de percentages per leeftijdsgroep in dit transitieplan nog niet definitief. De compensaties zullen zes maanden vóór de transitiedatum (dus per 1 juli 2025) definitief vastgesteld worden.

Voor het berekenen van de benodigde hoogte van de compensatie hebben we gekeken naar alle mensen die al pensioen hebben opgebouwd bij Pensioenfonds Schoonmaak. Uit de berekeningen volgt dat deelnemers met weinig opgebouwd pensioen meer compensatie nodig hebben. Voor het berekenen van de compensatie zijn wij daarom uitgegaan van deelnemers die nog geen pensioen hebben opgebouwd. Alle mensen die pensioen opbouwen van hetzelfde geboortjaar krijgen dezelfde compensatie, als percentage van de pensioengrondslag.

Voor het berekenen van de hoogte van de compensatie kijken we naar het pensioen bij verwacht weer, slecht weer en goed weer. Het uitgangspunt is dat we de hoogte van de benodigde compensatie berekenen bij verwacht weer. Dat doen we als volgt: als er voldoende reserves bij het pensioenfonds beschikbaar zijn, dan krijgt iedere deelnemer in de nieuwe pensioenregeling naar verwachting een pensioen dat ten minste 1 procent hoger is dan in de pensioenregeling van nu.

Ook kijken we wat het gevolg is als we deze compensatie geven voor het pensioen bij slecht weer en goed weer. Het pensioen in slecht weer (de situatie die het slechtste is als je de 5 procent slechtste scenario's niet meetelt) zal voor gecompenseerde deelnemers naar verwachting lager zijn dan in de huidige pensioenregeling. Dat is eerder zo voor deelnemers die bij de transitie al meer pensioen hebben opgebouwd. Maar het pensioen bij goed weer zal voor die mensen naar verwachting hoger zijn dan in de pensioenregeling van nu.

Sociale partners vinden dat de resultaten met compensatie per leeftijdsgroep in evenwicht zijn.

Hoe en wanneer wordt de compensatie gegeven?

Om het nadeel voor de oudere deelnemers te vergoeden, zijn er twee mogelijkheden:

- i. De eerste mogelijkheid is om een compensatiedepot te vullen en om uit het compensatiedepot elke maand aanvullende spaarpremies toe te voegen aan de persoonlijk pensioenvermogens van de deelnemers die de compensatie nodig hebben. Deze aanvulling is een percentage van de [pensioengrondslag](#). De compensaties worden dan aan de persoonlijke pensioenvermogens toegevoegd tot de pensioendatum of tot de

ontslagdatum/overlijdensdatum als die eerder is. Compensaties worden maximaal tot 2038 gegeven. Bij transitiedatum 1 januari 2026 is dat dus maximaal 12 jaar.

In de nieuwe pensioenregeling wordt de compensatie gekoppeld aan geboortejaren. Bij deze manier van compenseren krijgen ook nieuwe toetreders dezelfde maandelijkse toekenning van de compensatie als bestaande deelnemers van dat geboortjaar.

- ii. De tweede mogelijkheid is om de compensatie in één keer te geven op de transitiedatum. Dan krijgen alle deelnemers die op dat moment pensioen hebben opgebouwd bij Pensioenfonds Schoonmaak in één keer een extra bedrag bij hun pensioenpot. Nieuwe deelnemers na de transitiedatum krijgen dan geen compensatie. Maar mogelijk hebben ze dat al van hun vorige pensioenfonds gekregen.

In de tabel hieronder staan voorlopige compensaties als percentage van de pensioengrondslag. Deze kunnen nog veranderen als vaststaat hoeveel geld beschikbaar is en welke [scenarioset](#) er wordt gebruikt. Onderstaande tabel is gebaseerd op een [dekkinggraad](#) op transitiedatum van 110 procent en de DNB-[scenarioset](#) CP2022-P-2023Q3.

Compensatie in één keer, als percentage van de pensioengrondslag

Leeftijd	Compensatie	Leeftijd	Compensatie
55 jaar	0,3%	61 jaar	5,1%
56 jaar	2,0%	62 jaar	5,2%
57 jaar	3,3%	63 jaar	5,2%
58 jaar	4,2%	64 jaar	5,4%
59 jaar	5,3%	65 jaar	6,9%
60 jaar	5,3%	66 jaar	6,9%

Voor het gemak staan in de tabel leeftijden vermeld. Het gaat hier om de leeftijd op de transitiedatum. Dus bij transitiedatum 1 januari 2026 met leeftijd 63 moet worden gelezen: geboortjaar 1962. Dus elke deelnemer met geboortjaar 1962 krijgt bij deze mogelijkheid eenmalig een compensatie gelijk aan 5,2 procent van de pensioengrondslag toegevoegd aan zijn/haar persoonlijke pensioenvermogen.

Het voordeel van de compensatie in één keer is dat het eenvoudiger is om te administreren, waardoor de administratiekosten lager blijven. Ook is het beter uit te leggen, want waarom zou bijvoorbeeld een deelnemer die in 2035 begint met pensioen opbouwen bij Pensioenfonds Schoonmaak een compensatie moeten hebben?

Een nadeel van compensatie in één keer is dat mensen die voor de pensioendatum vertrekken uit de sector een te hoge compensatie hebben ontvangen. Maar als zij in de pensioenregeling van de nieuwe werkgever geen compensatie krijgen, is het voor hen natuurlijk wel beter dat ze al compensatie van Pensioenfonds Schoonmaak hebben gekregen. Een ander nadeel van het geven van de compensatie ineens is dat nieuwe toetreders die binnenkomen na de transitie bij het pensioenfonds geen compensatie krijgen. Maar deze mensen komen misschien bij een andere pensioenfonds vandaan, waar ze al wel een compensatie gekregen hebben. Een laatste

nadeel van compensatie in één keer is dat het pensioenfonds op de transitiedatum wel voldoende geld moet hebben om dit in één keer te kunnen betalen.

Als pensioenfondsen verschillende keuzes maken, dan kan het voorkomen dat sommige mensen twee keer gecompenseerd worden en andere mensen helemaal niet. Om dit te voorkomen, zouden alle pensioenfondsen dezelfde compensatiemethode moeten gebruiken, maar dit is niet wettelijk voorgeschreven.

Sociale partners hebben de voorkeur om de compensatie in één keer toe te kennen op de transitiedatum (methode ii). Dit is het makkelijkste om uit te leggen en scheelt in kosten. De meeste pensioenfondsen lijken te kiezen voor compensatie in één keer.

Als dit plan met deze cijfers en de eerder genoemde uitgangspunten doorgaat, is voor deze compensatieregeling op de transitiedatum naar verwachting ongeveer 14 miljoen euro nodig.

HOOFDSTUK 3.4. EFFECTEN VAN DE TRANSITIE

De effecten van de transitie zijn berekend door een vergelijking te maken van het pensioen volgens de pensioenregeling van nu en het pensioen volgens de nieuwe pensioenregeling.

3.4.1. Uitgangspunten van de berekening van de effecten

De belangrijkste uitgangspunten van de berekeningen zijn:

- De pensioenregeling, (door het pensioenfonds vast te stellen) toedeelregels het pensioenfondsen financiering zoals we hebben beschreven in hoofdstuk 2. De pensioenregeling van nu is doorerekend als een regeling, waarbij de jaarlijkse pensioenopbouw toeneemt (tot maximaal 1,576 procent) als de rente hoger wordt. Dit wijkt af van de uniforme rekenmethode (URM) voor de berekening van de bedragen op mijnpensioenoverzicht.nl. Daarbij is een middelloonregeling doorerekend waarbij de jaarlijkse pensioenopbouw (= het opbouwpercentage) niet hoger kan zijn dan de jaarlijkse pensioenopbouw op de startdatum van de berekening.
- De financiële startsituatie is gebaseerd op een [dekkingsgraad](#) 110 procent.
- Voor de economische toekomstscenario's zijn we uitgegaan van de nieuwe DNB-scenarioset CP2022-P-2023Q3.
- Het [invaren](#) van de opgebouwde pensioenen gebeurt volgens de zogeheten standaardmethode. Dat wil zeggen dat op de transitiedatum 100 procent van de [contante waarde](#) van de opgebouwde pensioenen wordt gebruikt als startkapitaal voor het persoonlijke pensioenvermogen voor elke deelnemer.
- Bij een [dekkingsgraad](#) van 110 procent kan het geld van het pensioenfonds op transitiedatum zo worden verdeeld (de bedragen betreffen een voorbeeld):

FTK 30-06-23	x€1.000.000
TV (incl. PVI)	4.617
Kosten	102
Totaal TV	4.719
Buffer	472
Totaal vermogen	5.191
<u>Dekkingsgraad</u>	<u>110,0%</u>

WTP	x€1.000.000
Kapitalen ^(incl. PVI)	4.709
EV	52 = 1,0% van totaal
ROK	156 = 3,0% van totaal
SR	260 = 5,0% van totaal
Compensatie	14 = 0,3% van totaal
Totaal vermogen	5.191

Verklaring afkortingen:

FTK = Financieel toetsingskader, dus de financiële regels van nu

*TV = Technische voorziening = **contante waarde** opgebouwde pensioenen*

EV = Eigen vermogen

PVI = Premievrijstelling invaliditeit/arbeidsongeschiktheid

WTP = Wet toekomst pensioenen

ROK = Reserve onvoorziene kosten

SR = Solidariteitsreserve

Uitgangspunten beleggingsbeleid:

- Waarin wordt belegd is hetzelfde als door Pensioenfonds Schoonmaak voor 2022 is besloten.
- Het rendement van de beschermings- en rendementsportefeuille wordt aan de deelnemers toegerekend met de (door het pensioenfonds vast te stellen) toedeelregels van beschermings- en overrendement aan de hand van hun leeftijd (en ook aan EV, SR, CD en ROK).
- In het begin bestaat de gezamenlijke portefeuille voor 64 procent uit rendementsportefeuille en 36 procent uit beschermingsportefeuille.
- Het aandeel in de beschermingsportefeuille neemt in loop van de jaren naar verwachting toe doordat de gemiddelde deelnemer in de toekomst ouder is dan de gemiddelde deelnemer nu.

Wat is de beschermingsportefeuille en wat is de rendementsportefeuille?

De beschermingsportefeuille is bedoeld om het renterisico te verkleinen. De beschermingsportefeuille bestaat vooral uit obligaties. Obligaties zijn geld dat is uitgeleend aan landen en bedrijven.

De rendementsportefeuille is bedoeld om meer rendement halen dan rente. De rendementsportefeuille bestaat uit **zakelijke waarden**.

3.4.2. De uitkomsten voor maatmensen

De gevolgen van de plannen voor de nieuwe pensioenregeling zijn doorgerekend voor zes voorbeeldpersonen van verschillende leeftijden. We noemen dit maatmensen. In de tabel staan de leeftijden, salarissen, pensioenen en startkapitalen van deze maatmensen.

Leeftijd	Salaris FT	PT%	OP67	Startkapitaal
27 jaar	€ 27.000	40%	€ 0	€ 0
37 jaar	€ 28.500	66%	€ 1.000	€ 8.558
47 jaar	€ 28.000	68%	€ 1.500	€ 14.296
57 jaar	€ 27.000	68%	€ 2.500	€ 27.825
62 jaar	€ 27.000	60%	€ 1.800	€ 22.451
67 jaar	n.v.t.	n.v.t.	€ 2.000	€ 28.844

Verklaring tabel:

Salaris FT = Fulltime salaris

PT% = parttimepercentage, als je 2 dagen per week werkt is je parttimepercentage 40 procent van 5

werkdagen in de week

OP67 = opgebouwd ouderdomspensioen dat uitbetaald wordt vanaf 67-jarige leeftijd (bedrag per jaar)

Startkapitaal = het persoonlijke kapitaal dat ontstaat bij het invaren

In de berekeningen gaan we ervan uit dat de zes maatmensen doorwerken tot 67 jaar. De berekeningen maken een vergelijking tussen het pensioen dat zij in de pensioenregeling van nu en in de nieuwe pensioenregeling kunnen opbouwen bij “verwacht weer”, “slecht weer” en “goed weer”. Deelnemers zijn gewend om in deze termen informatie te krijgen over hun pensioen. Het gaat om reële pensioenen. Reële pensioenen zijn pensioenen die zijn omgerekend naar euro's van nu. Dat betekent dat rekening is gehouden met prijsstijgingen in de toekomst en met de mate waarin de pensioenen deze prijsstijgingen kunnen bijhouden.

Voor de eerste vijf maatmensen kijken we naar de verwachte pensioenen op de pensioendatum. Bij het zesde maatmens ligt het anders. Het zesde maatmens is namelijk net met pensioen gegaan. Voor deze persoon kijken we daarom naar het pensioen dat naar verwachting na 10 jaar wordt uitbetaald.

De tabellen hieronder laten de uitkomsten van deze berekeningen zien.

FTK pensioenen (verwacht pensioen op PD, in euro's van nu)

Leeftijd	Goedweer	Verwacht	Slechtweer
27 jaar	€ 3.331	€ 2.695	€ 2.047
37 jaar	€ 5.288	€ 4.286	€ 3.226
47 jaar	€ 4.028	€ 3.336	€ 2.555
57 jaar	€ 3.535	€ 3.134	€ 2.608
62 jaar	€ 2.213	€ 2.058	€ 1.818
67 jaar	€ 1.867	€ 1.686	€ 1.426

WTP pensioenen (verwacht pensioen op PD, in euro's van nu)

Leeftijd	Goedweer	Verwacht	Slechtweer
27 jaar	€ 7.485 +125%	€ 4.145 +54%	€ 2.461 +20%
37 jaar	€ 8.561 +62%	€ 5.205 +21%	€ 3.238 +0%
47 jaar	€ 5.418 +35%	€ 3.746 +12%	€ 2.637 +3%
57 jaar	€ 4.170 +18%	€ 3.358 +7%	€ 2.799 +7%
62 jaar	€ 2.394 +8%	€ 2.155 +5%	€ 1.961 +8%
67 jaar	€ 2.284 +22%	€ 1.866 +11%	€ 1.548 +9%

De tabel links laat de verwachte pensioenen in de pensioenregeling van nu zien. De tabel rechts laat de verwachte pensioenen in de nieuwe pensioenregeling zien.

Toelichting:

Voor alle maatmensen geldt dat het verwachte pensioen in de nieuwe pensioenregeling bij verwacht weer hoger is dan in de pensioenregeling van nu. Door de compensatieregeling geldt dit voor alle individuele deelnemers. Daarbij maakt het niet uit hoeveel pensioen ze hebben opgebouwd op de transitiedatum. Maar er moet wel genoeg geld zijn om compensaties te geven. Als dat niet zo is, dan zullen de getoonde verwachte pensioenen in de nieuwe pensioenregeling voor die groep die compensatie nodig heeft lager zijn.

Hoeveel beter de pensioenen bij verwacht weer worden, is afhankelijk van de leeftijd. De jongste deelnemer (in de tabel 27 jaar) krijgt naar verwachting ruim 50 procent meer pensioen dan in de pensioenregeling van nu. Dat komt doordat de hele spaarpremie op jonge leeftijd al in zijn persoonlijke pensioenvermogen komt. In de pensioenregeling van nu wordt een deel van die spaarpremie gebruikt om de pensioenopbouw van oudere deelnemers te betalen. Bovendien wordt deze spaarpremie in de nieuwe pensioenregeling op jonge leeftijd met meer risico belegd en op oudere leeftijd met minder risico. Hierdoor wordt naar verwachting op jonge leeftijd meer rendement gemaakt. Bij goed weer wordt het pensioen naar verwachting meer dan twee keer zo hoog dan in de pensioenregeling van nu. Dat komt doordat de fiscale regels in de nieuwe pensioenregeling gunstiger zijn. Straks mogen de verhogingen hoger zijn dan de prijsstijging. Dit is de belangrijkste reden dat het pensioen bij goed weer voor alle maatmensen

veel hoger is dan in de pensioenregeling van nu. Ook bij slecht weer krijgt de jonge deelnemer naar verwachting meer pensioen dan nu.

Van de oudere deelnemers ligt het verwachte pensioen in de nieuwe pensioenregeling dichterbij de buurt bij het verwachte pensioen in de pensioenregeling van nu. Het verwachte pensioen in de nieuwe pensioenregeling van het 62-jarige maatmens is bij verwacht weer ongeveer 5 procent hoger dan in de pensioenregeling van nu. Het beleggingsrisico van deze deelnemer is veel minder, zodat hij minder kan profiteren van bijvoorbeeld goede rendementen op aandelen. Daar staat tegenover dat het risico op een lager pensioen bij slecht weer bij oudere deelnemers veel lager is. Bij jonge deelnemers kan het pensioen bij slecht weer ongeveer 40 procent lager zijn dan het pensioen bij verwacht weer. Bij de 62-jarige is dat ongeveer 10 procent lager ¹.

Voor de 67-jarige deelnemer geldt dat het pensioen in de nieuwe regeling naar verwachting beter de prijsstijgingen kan bijhouden. In de regeling van nu krijgt hij pas een verhoging voor gestegen prijzen als het pensioenfonds genoeg reserves heeft. Voor het volledig bijhouden van de prijsstijgingen moet de [dekkingsgraad](#) rond de 135 procent liggen. In de nieuwe regeling hoeven er veel minder reserves te zijn. Dan kunnen de pensioenen direct omhoog als de resultaten op beleggingen positief zijn.

De hoogte van de pensioenverwachting bij slecht weer ligt in de nieuwe pensioenregeling in de buurt van de hoogte van de pensioenen bij slecht weer in de pensioenregeling van nu. Voor de gekozen maatmensen zijn ze in alle gevallen wat hoger. Voor deelnemers die al meer pensioen hebben opgebouwd dan deze maatmensen kan het zijn dat het pensioen bij slecht weer wat lager wordt dan in de pensioenregeling van nu. In dat geval geldt wel een hoger verwacht pensioen en een hoger pensioen bij goed weer.

We verwachten dat de nieuwe pensioenregeling voor alle deelnemers leidt tot hogere pensioenen. Bij slecht weer kan het voor sommige deelnemers lager zijn. In de pensioenregeling van nu moet het pensioenfonds bij slecht weer verlagingen op alle opgebouwde pensioenen doorvoeren. Ook pensioenen van gepensioneerden moeten op dezelfde manier worden verlaagd. In de nieuwe pensioenregeling is het mogelijk om alleen de uitkeringen te beschermen. In de nieuwe regeling kunnen de pensioenen na verlagingen ook makkelijker weer hoger worden. Dat komt omdat het pensioenfonds niet eerst reserves hoeft te vullen voordat pensioen verhoogd mag worden en omdat deze verhogingen hoger mogen zijn dan de prijsstijging.

Sociale partners vinden dat de gekozen nieuwe pensioenregeling past bij de wensen en doelstellingen. Het pensioen wordt voor iedereen bij verwacht weer hoger en de risico's die daarbij horen zijn te accepteren. Samengevat:

- Het verwachte pensioen voor de jongste leeftijdsgroep is veel hoger dan in de pensioenregeling van nu, ook bij slecht weer. Deze groep is klein bij het pensioenfonds. Jongeren profiteren het meeste van het leeftijdsafhankelijk toedelen van risico's en rendementen en van het [afschaffen van de doorsneepremie](#). De tijd tot de pensioendatum is lang genoeg om de meeste tegenvallers in de beleggingen op te kunnen vangen. Wel is het verschil tussen pensioen bij verwacht weer en slecht weer groter in de nieuwe pensioenregeling dan in de pensioenregeling van nu.
- Voor de maatmensen van 37 en 47 jaar geldt dat het pensioen bij slecht weer gelijk of iets hoger is dan in de pensioenregeling van nu. Maar er zijn ook deelnemers van deze leeftijd waarvoor het pensioen bij slecht weer iets lager is dan in de pensioenregeling van nu. Sociale partners kunnen dit accepteren, omdat hier een

hogere pensioenverwachting tegenover staat. Ook is het pensioen in goed weer veel hoger dan in de pensioenregeling van nu.

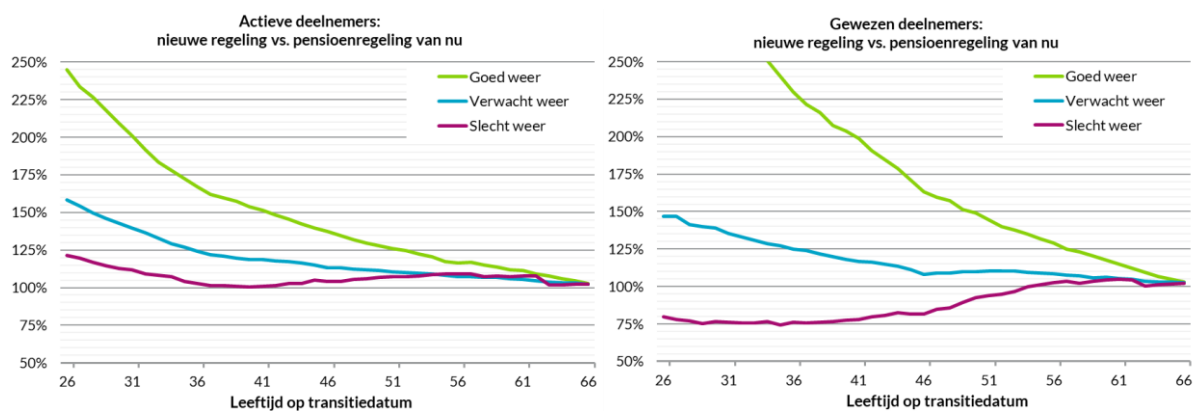
¹ 27 jarige: slecht weer (€ 2.461) / verwacht (€ 4.145) -1= -41%
62 jarige: slecht weer (€ 1.961) / verwacht (€ 2.155)-1 = -9%

3.4.3. Aanvullende onderzoeken

De vorige paragraaf laat voor zes maatmensen de verwachte pensioenen in de nieuwe pensioenregeling zien. Dat gebeurt door te kijken naar het pensioen in euro's van nu op de pensioendatum. Deze paragraaf laat zien wat de gevolgen zijn voor de actieve deelnemers en gewezen deelnemers bij het pensioenfonds per leeftijd.

Actieve deelnemers zijn de mensen die pensioen opbouwen bij het pensioenfonds. Gewezen deelnemers zijn deelnemers waarvan de pensioenopbouw is gestopt bij het pensioenfonds (omdat ze niet meer werken in de schoonmaaksector) en die nog niet met pensioen zijn. Hierbij zijn we voor elk geboortjaar uitgegaan van het gemiddelde pensioen dat op de transitiedatum is opgebouwd bij het pensioenfonds.

We hebben berekend wat de verwachte pensioenen in euro's van nu op de pensioendatum zijn. Dat hebben we gedaan voor de huidige pensioenregeling en de nieuwe pensioenregeling. In de figuren wordt getoond hoeveel beter of slechter het verwachte pensioen per leeftijd is. 100 procent betekent even goed. Meer dan 100 procent betekent dat de nieuwe pensioenregeling beter.

Deze figuren laten zien dat het geschetste beeld in paragraaf 3.2.2 voor de zes maatmensen ook van toepassing is voor alle geboortejaren. Naar verwachting (blauwe lijnen) is het gemiddelde pensioen tijdens de uitkeringsfase in de nieuwe pensioenregeling hoger dan dat in de pensioenregeling van nu. Hoe jonger de deelnemer is, hoe groter de verbetering.

Voor gewezen deelnemers geldt dat het verwachte pensioen vergelijkbaar is met het verwachte pensioen voor actieve deelnemers. Bij goed weer is het pensioen van gewezen deelnemers (veel) hoger, en bij slecht weer juist fors lager. Bij actieve deelnemers heeft de jaarlijkse nieuwe pensioenopbouw een dempend effect. Daarom is het risico voor actieve deelnemers kleiner.

Sociale partners veronderstellen dat de meeste gewezen deelnemers bij het pensioenfonds nu ergens anders pensioen opbouwen. De dempende werking van de pensioenopbouw zal in dat geval bij een andere pensioenuitvoerder plaatsvinden. Mede daarom vinden sociale partners de getoonde resultaten ook aanvaardbaar voor gewezen deelnemers. Bovendien geldt dat uit het

risicopreferentieonderzoek volgde dat gewezen deelnemers meer risico wensen te nemen dan de andere deelnemers bij het pensioenfonds. De getoonde resultaten sluiten daarbij aan.

3.4.4. Netto-profijs

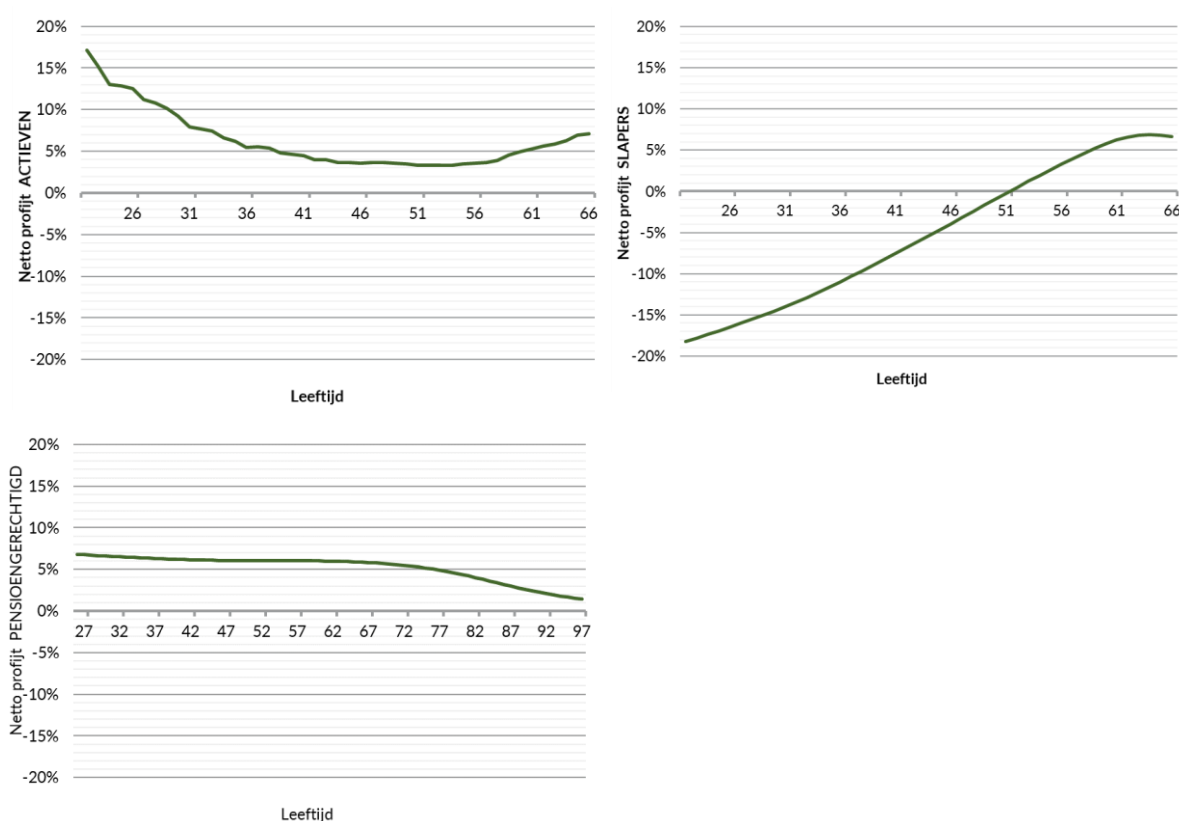
Netto-profijs is een rekenmethode die moet worden gebruikt om verschillen in pensioen door wijzigingen in de pensioenregeling te berekenen. Daarbij wordt berekend hoeveel de totale pensioenuitkeringen hoger zijn dan de ingelegde premies. Deze berekening wordt gedaan voor zowel de huidige pensioenregeling als de nieuwe pensioenregeling. Vervolgens worden de uitkomsten van de nieuwe regeling vergeleken met de huidige regeling.

De berekeningen moeten uitgevoerd worden met een speciale scenarioset van DNB (de “Q-set”). In de normale berekeningen wordt verondersteld dat **zakelijke waarden** meer rendement opleveren dan obligaties. Maar ze hebben ook meer risico. Uiteindelijk leidt dat tot hogere verwachte pensioenen, maar bij slecht weer kunnen de pensioenen lager zijn. In de Q-set wordt het rendement van **zakelijke waarden** gecorrigeerd voor het hogere risico. Zo kun je controleren of de hogere verwachte pensioenen niet alleen ontstaan door de verwachte rendementen op **zakelijke waarden**. Maar omdat de scenarioset zo anders is, zijn de netto-profijs resultaten niet helemaal te vergelijken met de pensioenresultaten die in de vorige paragrafen getoond zijn.

Er is nog een andere reden waarom de netto-profijs resultaten niet goed te vergelijken zijn met de pensioenresultaten die hiervoor getoond zijn. Bij de eerdere berekeningen wordt ervan uitgegaan dat mensen die nu pensioen opbouwen bij het pensioenfonds, ook tot de pensioendatum in dienst blijven. Bij de netto-profijs berekeningen houden we rekening met de leeftijdsafhankelijke ontslagkansen. Iemand van 22 jaar die nu pensioen opbouwt in de schoonmaaksector, zal dat naar verwachting niet heel veel jaren doen.

In de volgende figuren worden de resultaten van de netto profijs vergelijking getoond. Linksboven voor actieve deelnemers, rechtsboven voor gewezen deelnemers (“slapers”) en onder voor de mensen die nu al een uitkering ontvangen (“pensioengerechtigden”). In deze berekeningen is uitgegaan van een dekkingsgraad van 110 procent op de transitiedatum.

Netto-profijs effecten bij dekkingsgraad 110 procent

Deze figuren bevestigen in grote lijnen het beeld uit de vorige paragrafen. De nieuwe pensioenregeling leidt voor **actieve deelnemers** naar verwachting tot een positief netto-profijs voor alle geboortejaren. De resultaten variëren van +3 procent tot +17 procent. Dit betekent dat de nieuwe pensioenregeling voor alle geboortejaren meer pensioen oplevert dan de huidige pensioenregeling. Voor de 27-jarige was het verwachte pensioen ongeveer 50 procent hoger dan in de pensioenregeling van nu, maar in bovenstaande figuur is dat “slechts” ongeveer 17 procent. Het grootste deel van de actieve deelnemers is ouder dan 35 jaar. Voor deze actieve deelnemers geldt dat het netto-profijs effect tussen +3 procent en +12 procent zit. Sociale partners vinden dat dit evenwichtige resultaten zijn binnen de groep actieve deelnemers.

Het netto-profijs voor **gewezen deelnemers** tot ongeveer de 51-jarige leeftijd is negatief. Dit betekent dat – op basis van deze bijzondere rekenregels – de pensioenregeling van nu naar verwachting tot hogere pensioenen leidt dan de nieuwe pensioenregeling. Sociale partners kunnen dit resultaat accepteren om de volgende redenen:

- i. Sociale partners vinden de verwachte pensioenen op de pensioendatum (uit onderdeel 3.4.3) belangrijker dan de netto-profijs resultaten. Dat zijn de pensioenen die met gewezen deelnemers gecommuniceerd worden, en onder andere op mijnpensioenoverzicht.nl te vinden zijn. Die resultaten laten zien dat het verwachte pensioen voor gewezen deelnemers wel beter wordt. Bij slecht weer worden de pensioenen lager, maar bij goed weer veel hoger.
- ii. Van de (jongere) gewezen deelnemers wordt verwacht dat zij op dit moment in een andere pensioenregeling pensioen opbouwen. Verwacht wordt dat zij samen met die andere pensioenregeling een netto-profijs resultaat hebben dat vergelijkbaar is met het netto-profijs resultaat van de actieve deelnemers bij Pensioenfonds Schoonmaak.
- iii. De pensioenregeling van nu komt er in deze berekeningen goed uit, omdat verondersteld wordt dat de pensioenen van de gewezen deelnemers na pensioeningang jaarlijks kunnen stijgen met de inflatie. In de praktijk zal dat voor de meeste gewezen deelnemers niet gelden. De opgebouwde pensioenen van deze mensen zijn namelijk veelal klein, en zullen op de pensioendatum worden afgekocht. Tenzij de pensioenen eerder worden overgedragen naar de pensioenregeling waar deze gewezen deelnemers nu pensioen opbouwen. Bij die afkoop wordt geen rekening gehouden met de mogelijkheid dat de pensioenen na ingangsdatum kunnen stijgen. In de netto-profijs berekeningen wordt de pensioenregeling van nu dus te gunstig voorgesteld.
- iv. Er zijn geen evenwichtige oplossingen voorhanden om de negatieve netto-profijs resultaten beter te maken.

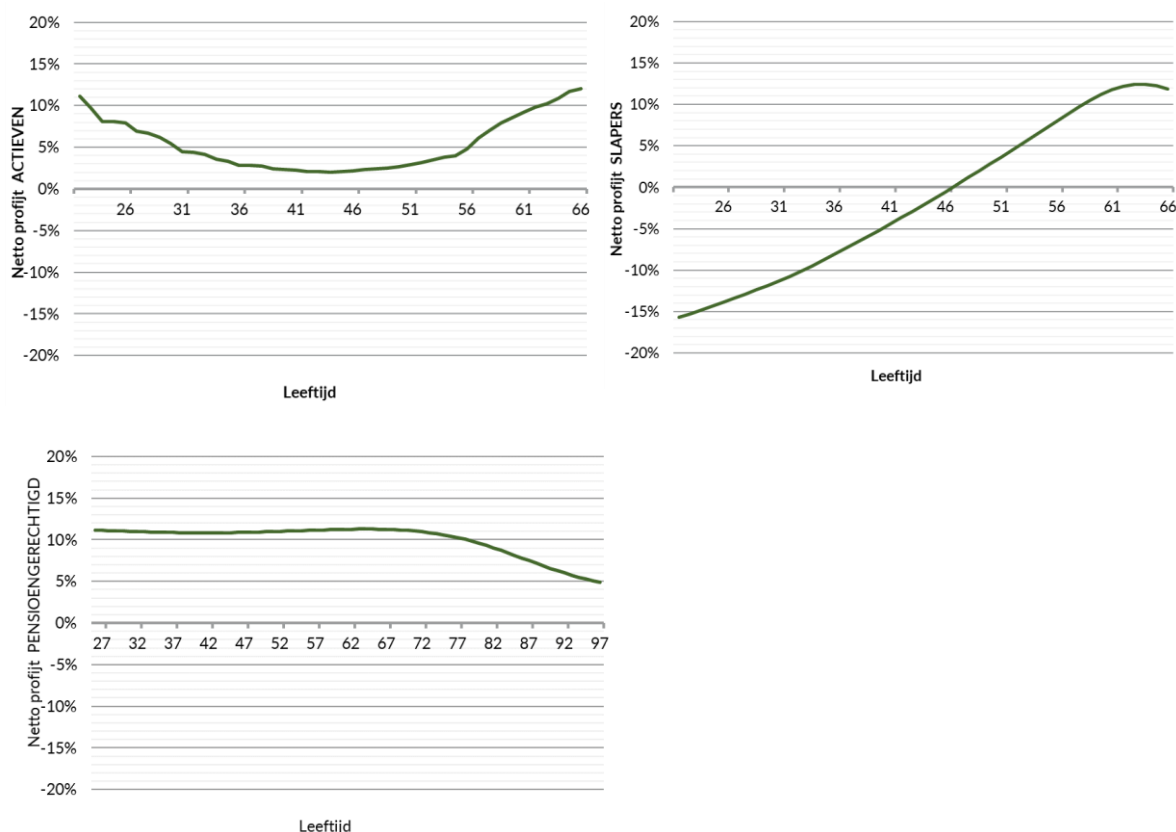
In de figuur voor **pensioengerechtigden** is te zien dat het netto-profijs van alle pensioengerechtigden positief is. Dit betekent dat de nieuwe pensioenregeling naar verwachting tot hogere uitkeringen leidt dan ze in de pensioenregeling van nu zouden krijgen. Voor de meeste pensioengerechtigden betreft dit een netto-profijs verbetering van 6 à 7 procent. Voor de pensioengerechtigden ouder dan 80 jaar is het netto-profijs effect iets lager.

Sociale partners vinden dat de netto-profijs resultaten voldoende evenwichtig zijn. Voor de grootste groep deelnemers geldt dat het netto-profijs resultaat tussen +3 procent en +12 procent zit. Voor de jongste actieve deelnemers geldt een hoger netto-profijs resultaat en voor veel gewezen deelnemers een lager en vaak zelfs een negatief resultaat. Dit lagere resultaat accepteren sociale partners om de redenen die hiervoor genoemd zijn.

Netto-profijt bij andere dekkingsgraden

Het netto-profijt is afhankelijk van de dekkingsgraad op transitiedatum. Bij een hogere dekkingsgraad is het netto-profijt van oudere deelnemers hoger, en het netto-profijt voor jongere deelnemers lager. Dat komt doordat een deel van de buffer van het pensioenfonds bij een hogere dekkingsgraad in één keer wordt uitgedeeld aan alle deelnemers. Daarvan profiteren pensioengerechtigden en oudere actieve deelnemers meer dan jongere actieve deelnemers. Om dit positieve effect voor pensioengerechtigden en oudere actieve deelnemers wat te beperken, wordt bij het verdelen van de buffer iets meer gegeven aan de jongere deelnemers. Dit gebeurt op de manier die in de wet is opgenomen. In onderstaande figuur worden de netto-profijt resultaten getoond als wordt uitgegaan van een dekkingsgraad van 125 procent op de transitiedatum.

Netto-profijt effecten bij dekkingsgraad 125 procent

Bij een dekkingsgraad van 125 procent wordt ongeveer 15 procent van het vermogen van het pensioenfonds in één keer uitgedeeld aan alle deelnemers. De uitkeringen van de **pensioengerechtigden** kunnen dan in één keer fors omhoog. Het netto-profijt resultaat van alle pensioengerechtigden neemt daardoor toe, van +7 procent naar +11 procent voor het grootste deel van de pensioengerechtigden. Voor de oudste pensioengerechtigden gaat het netto-profijt resultaat van +3 procent naar +5 procent.

Voor de jongere **actieve deelnemers** (leeftijden tot ongeveer 52 jaar) daalt het netto-profijt resultaat ten opzichte van de situatie bij 110 procent dekkingsgraad. Deze groep deelnemers had in de pensioenregeling van nu, bij een dekkingsgraad van 125 procent, met grotere kans een jaarlijks geïndexeerd pensioen kunnen krijgen. In de nieuwe regeling zijn de stijgingen naar verwachting iets minder. En omdat zij nog nauwelijks pensioen hebben opgebouwd op de transitiedatum, leidt de eenmalige verhoging op de transitiedatum tot slechts een klein beetje meer pensioen in euro's. Voor de oudere actieve deelnemers geldt juist dat zij wel iets

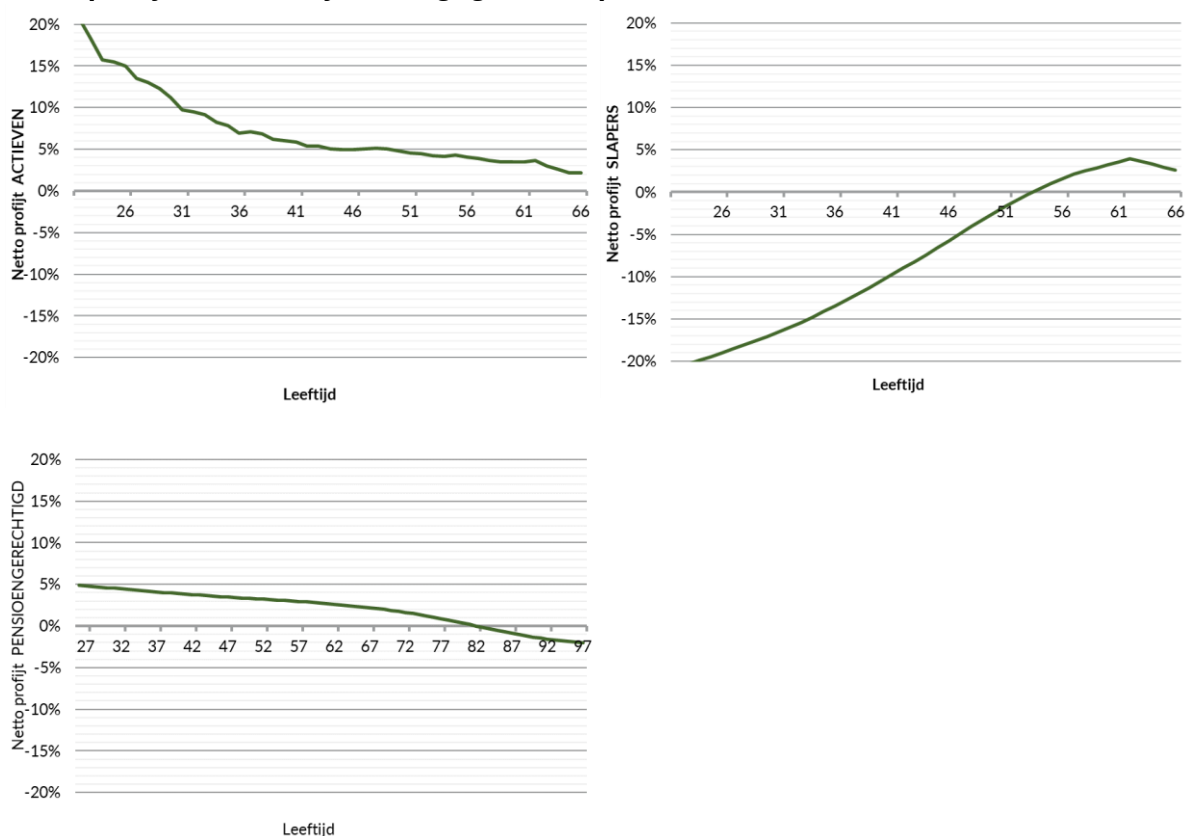
profiteren van het uitdelen van de reserves op de transitiedatum. Voor de 66-jarige actieven geldt dat het netto-profijt resultaat stijgt van +7 procent naar +12 procent.

Voor de **gewezen deelnemers** geldt dat het netto-profijt effect bij een hogere dekkingsgraad hoger wordt dan bij een lagere dekkingsgraad. Desondanks blijft voor de jongere gewezen deelnemers (tot leeftijd 46 jaar) een negatief netto-profijt resultaat ontstaan.

Ook in deze situatie, bij een dekkingsgraad op invaardatum van 125 procent, geldt dat het netto-profijt voor alle actieve deelnemers en pensioengerechtigden positief is. En de verschillen tussen de geboortejaren liggen tussen +2 procent en +12 procent. Dat geldt ook voor een groot deel van de gewezen deelnemers. Sociale partners vinden deze resultaten voldoende evenwichtig.

Onderstaande figuur toont ten slotte de netto-profijt resultaten bij een dekkingsgraad op transitiedatum van 95 procent. In die situatie is er niet voldoende vermogen om in te varen, en moeten alle pensioenen tijdens de transitie gekort worden. Bovendien start de solidariteitsreserve dan leeg, zodat pensioenen sneller verlaagd moeten worden in de toekomst. Ook is er geen geld om oudere deelnemers te compenseren voor het verdwijnen van de doorsneepremie.

Netto-profijt effecten bij dekkingsgraad 95 procent

In deze situatie is het netto profijt voor de alleroudste **pensioengerechtigden** (vanaf 82-jarige leeftijd) negatief. Dat komt doordat het pensioen bij de transitie gekort moet worden, en verwacht wordt dat die korting niet meer goedgemaakt wordt. Deze leeftijden komen echter beperkt voor in het deelnemersbestand van Pensioenfonds Schoonmaak. Voor de meeste pensioengerechtigden geldt dat het netto-profijt nog steeds positief is, maar wel lager dan bij een dekkingsgraad van 110 procent.

Voor de **actieve deelnemers** geldt nog steeds dat het netto-profijt resultaat voor alle leeftijden nog steeds positief is. Bij een dekkingsgraad van 95 procent is de kans op verlagingen in de pensioenregeling van nu groot, en ook zal het naar verwachting lang duren voordat de pensioenen verhoogd kunnen worden. Verwacht wordt dat de pensioenen zich in de nieuwe pensioenregeling sneller kunnen herstellen, waardoor het positieve netto-profijt resultaat ontstaat. Voor de jongste actieven geldt dat het netto-profijt resultaat fors hoger is dan bij dekkingsgraden 110 procent en 125 procent. Zij kunnen het langste genieten van de voordelen van de nieuwe pensioenregeling. Daardoor ziet de vergelijking met de pensioenregeling van nu er het beste uit.

Ten slotte geldt voor alle **gewezen deelnemers** dat de netto-profijt resultaten lager zijn dan bij dekkingsgraden 110 procent en 125 procent. Gewezen deelnemers jonger dan 53 jaar hebben een negatief netto-profijt resultaat. Om de eerder beschreven redenen vinden sociale partners deze resultaten desondanks wel aanvaardbaar.

HOOFDSTUK 3.5. KEUZE INVAREN

Dit hoofdstuk beschrijft hoe we omgaan met de op transitiedatum opgebouwde pensioenen. Dit zijn de pensioenen die al worden uitbetaald aan de pensioengerechtigden en de pensioenen van actieve deelnemers en gewezen deelnemers die nog niet worden uitbetaald.

3.5.1. Keuze om in te varen

Sociale partners willen dat het pensioenfonds alle opgebouwde en ingegane pensioenen invaart naar het nieuwe pensioenstelsel. Sociale partners vinden dat de voordelen van invaren groter zijn dan de nadelen. Dit zijn de redenen voor [invaren](#):

1. Na het invaren zijn de voordelen van de nieuwe pensioenregeling ook van toepassing op de opgebouwde pensioenen. Dit betekent onder andere dat uitkeringen sneller worden verhoogd, terwijl gepensioneerden beschermd blijven tegen dalingen van de uitkering. De toedeling van rendementen en risico's leidt naar verwachting tot hogere pensioenen als de opgebouwde aanspraken worden ingevaren.
2. Het doel is een zo eenvoudig mogelijke pensioenregeling met lage kosten. Met invaren wordt voorkomen dat er op twee verschillende manieren toezicht nodig is. Ook kunnen de administratie en de communicatie eenvoudiger blijven. De uitvoeringskosten zijn naar verwachting lager.
3. Door invaren kunnen de reserves van het pensioenfonds deels gebruikt worden voor een compensatieregeling voor oudere deelnemers.

3.5.2. Keuze invaarmethode

Het bestuur van Pensioenfonds Schoonmaak zal een besluit nemen over het invaren nadat het verantwoordingsorgaan in de gelegenheid is gesteld om daarover te adviseren. En het invaren is afhankelijk van de instemming van DNB.

Het bestuur van Pensioenfonds Schoonmaak heeft besloten de standaardmethode te gebruiken. In de wetgeving is de standaardmethode het uitgangspunt. De standaardmethode neemt de [contante waarde](#) van de opgebouwde pensioenen als startpunt om het totale pensioenvermogen van het pensioenfonds te verdelen over de persoonlijke pensioenvermogens.

Pensioenfondsen mogen ook een andere methode gebruiken, de VBA-methode. In dat geval moet er een onderbouwing zijn waarom de VBA-methode wordt gebruikt. De VBA-methode is

veel ingewikkelder. De wetgeving is aangepast, waardoor het verschil tussen beide methodes is afgenomen. Er is dus minder reden om te kiezen voor de ingewikkeldere VBA-methode.

Daarnaast zijn de mogelijkheden van de standaardmethode uitgebreid, omdat het totale vermogen van het pensioenfonds voor een klein deel tussen leeftijdsgroepen mag worden geschoven om tot een evenwichtigere verdeling te komen. Doorrekenen en toepassen van de VBA-methode is heel ingewikkeld en de extra inspanningen wegen niet op tegen de meerwaarde.

Om deze redenen heeft het bestuur geen aanleiding om de VBA methode te willen toepassen.

3.5.3. Verantwoording waarom sprake is van een evenwichtige transitie

De transitie als geheel, dus inclusief de overstap op een gewijzigde pensioenregeling (met een leeftijdsonafhankelijke premie en de afspraken voor compensatie) en de keuze om wel of niet in te varen, moet evenwichtig zijn.

De overgang naar de nieuwe pensioenregeling betekent voor alle deelnemers een verandering. De hoogte van het pensioen kan veranderen en wordt minder zeker. Wij willen dat de verwachte pensioenen voor geen enkele leeftijdsgroep lager worden. Voor een evenwichtige transitie kijken wij niet alleen naar de verwachte pensioenen. Wij kijken ook naar het pensioen als het erg tegenzit, bijvoorbeeld als de beleggingen het slecht doen. Dit noemen we slecht weer. Als het veel beter gaat dan verwacht noemen we dat goed weer.

In slecht weer kunnen sommige leeftijdsgroepen van (gewezen) deelnemers of pensioengerechtigden toch een lager pensioen krijgen. Hier willen we tegenover hebben staan dat die leeftijdsgroepen bij goed weer een veel hoger pensioen krijgen. De verschillen tussen leeftijdsgroepen mogen niet te groot zijn.

In hoofdstuk 3.4 hebben we laten zien wat de uitkomsten zijn. Samengevat vinden wij dat de transitie evenwichtig is, om de volgende redenen:

- De gevolgen voor alle groepen belanghebbenden zijn in kaart gebracht bij het verwachte scenario, bij 'goed weer' en bij 'slecht weer'.
- Er is een compensatieregeling bedacht die ervoor zorgt dat alle deelnemers op hun Uniforme Pensioen Overzicht een pensioenverwachting te zien krijgen dat ten minste 1 procent hoger is dan in de huidige pensioenregeling, ervan uitgaande dat het pensioenfonds voldoende reserves heeft om deze compensatie te betalen.
- De nieuwe pensioenregeling leidt dan ook naar verwachting voor alle leeftijden tot een hoger pensioen op pensioendatum, en tot een hoger gemiddeld pensioen gedurende de uitkeringsfase.
- Voor met name jongere gewezen deelnemers geldt weliswaar dat het verwachte pensioen bij slecht weer lager is dan in de huidige pensioenregeling, maar daartegenover staat een (veel) hoger pensioen bij goed weer. Bovendien wordt voor gewezen deelnemers verondersteld dat zij elders pensioen opbouwen, en dat het effect voor het totale pensioen vergelijkbaar is met dat van actieve deelnemers bij Pensioenfonds Schoonmaak.
- De netto-profijs resultaten bevestigen dit beeld. Bij dekkingsgraden op de transitiedatum van 110 procent en 125 procent is het netto-profijs effect voor alle actieve deelnemers en pensioengerechtigden positief. Bij een dekkingsgraad van 95 procent geldt dat ook, behalve voor de oudste pensioengerechtigden. We zien wel verschillen tussen de geboortejaren. Dit vinden we aanvaardbaar.

- De solidariteitsreserve is bedoeld om ervoor te zorgen dat ingegane uitkeringen niet dalen. Om ervoor te zorgen dat de reserve goed gevuld blijft, wordt 10 procent van het positieve overrendement toegevoegd aan de solidariteitsreserve. Dat gebeurt totdat de solidariteitsreserve vol is, op 5 procent van het totale vermogen. Door de gekozen manier van financieren, betalen alle deelnemers (ook pensioengerechtigden) mee aan de reserve. We vinden dit evenwichtig, omdat we er ook voor zorgen dat de solidariteitsreserve op de hele lange termijn naar verwachting niet leeg raakt, zelfs niet bij slecht weer. Op die manier kunnen de niet-pensioengerechtigden van nu straks ook gebruik maken van de reserve.

HOOFDSTUK 4. GEVOELIGHEIDSONDERZOEK

HOOFDSTUK 4.1. INLEIDING

Hoofdstuk 3.4. laat de verwachte pensioenen zien bij de overstap naar de nieuwe pensioenregeling voor deelnemers met verschillende geboortejaren. Daarbij gaan we uit van een dekkingsgraad van 110 procent op het moment dat de nieuwe pensioenregeling ingaat en van scenarioset DNB 2023-Q3. De uiteindelijke verwachte pensioenen kunnen ook anders zijn. Er zijn veel zaken die daarbij een rol spelen. Dit hoofdstuk laat zien wat de gevolgen zijn van een andere scenarioset (de DNB 2015-Q1 set) en andere dekkingsgraden bij het invaren. Hieruit blijkt dat de keuzes die zijn gemaakt voor de nieuwe pensioenregeling naar verwachting in alle gevallen leidt tot betere pensioenresultaten dan de pensioenregeling van nu.

HOOFDSTUK 4.2. TRANSITIERESULTATEN BIJ EEN ANDERE SCENARIOSET

De [scenarioset](#) DNB 2023-Q3 heeft een dalende rente. In deze scenarioset ligt de gemiddelde rente de eerste vijf jaar onder de 2 procent. Daarna daalt de gemiddelde rente na 15 jaar naar rond de 1,3 procent en stijgt de rente vervolgens naar ongeveer 2,2 procent op de lange termijn. Het gemiddelde netto rendement op [zakelijke waarden](#) in deze set is in de eerste tien jaar ongeveer 6,6 procent. Na 60 jaar is het gemiddelde netto rendement ongeveer 5,5 procent per jaar. In deze set komt in 11 procent van de scenario's negatieve inflatie voor. Dat betekent dat je gemiddeld eens in de negen jaar met je euro's meer kan kopen dan het voorgaande jaar.

De berekeningen zijn ook uitgevoerd met de DNB-[scenarioset](#) 2015-Q1. In deze set stijgt de gemiddelde rente. De gemiddelde rente start rond de 2 procent, stijgt naar 4 procent en blijft daarna 4 procent. Het verwachte rendement op [zakelijke waarden](#) in de eerste tien jaar is ongeveer 3,7 procent en in 60 jaar 4,9 procent. Ook in deze set komt negatieve inflatie in ongeveer 1 van de 9 scenario's voor.

Enmalige compensatie als percentage van de pensioengrondslag

Leeftijd	Compensatie	Leeftijd	Compensatie
47 jaar	6,8%	57 jaar	47,2%
48 jaar	8,7%	58 jaar	41,1%
49 jaar	17,2%	59 jaar	39,0%
50 jaar	21,1%	60 jaar	34,2%
51 jaar	24,4%	61 jaar	33,0%
52 jaar	29,6%	62 jaar	30,0%
53 jaar	29,6%	63 jaar	24,9%
54 jaar	36,9%	64 jaar	20,3%
55 jaar	38,3%	65 jaar	13,9%
56 jaar	47,2%	66 jaar	7,0%

Een belangrijk onderdeel van de nieuwe pensioenregeling zijn de compensaties voor oudere deelnemers, omdat zij nadeel hebben van het [afschaffen van de doorsneepremie](#). Voor deze compensaties is geld nodig. Hoeveel geld, dat verschilt per [scenarioset](#). In de tweede [scenarioset](#) die is doorgerekend, 2015-Q1, is hiervoor meer geld nodig. Daarbij gaan we uit van

dezelfde dekkingsgraad van 110 procent. In bovenstaande tabel staan de compensaties die op transitiedatum nodig zijn bij deze [scenario'set](#). De compensaties zijn nodig vanaf 47-jarige leeftijd (bij de eerdere [scenario'set](#) was dat de 55-jarige leeftijd). Er zijn veel hogere compensaties nodig. Naar verwachting kost de compensatieregeling ongeveer 190 miljoen euro, in plaats van de 14 miljoen euro die met scenario'set 2023Q3 nodig is.

De tabellen hierna laten de verwachte pensioenuitkering op pensioendatum in euro's van nu zien, berekend met [scenario'set](#) 2015Q1. Links staan de pensioenuitkeringen in de pensioenregeling van nu, rechts de pensioenuitkeringen in het nieuwe pensioenstelsel.

FTK pensioenen (verwacht pensioen op PD, in euro's van nu)					WTP pensioenen (verwacht pensioen op PD, in euro's van nu)			
Leeftijd	Goedweer	Verwacht	Slechtweer		Leeftijd	Goedweer	Verwacht	Slechtweer
27 jaar	€ 4.186	€ 3.699	€ 2.654		27 jaar	€ 14.971 +258%	€ 6.292 +70%	€ 3.066 +16%
37 jaar	€ 6.527	€ 5.769	€ 4.201		37 jaar	€ 14.978 +129%	€ 7.314 +27%	€ 3.919 -7%
47 jaar	€ 4.847	€ 4.341	€ 3.305	➡	47 jaar	€ 7.996 +65%	€ 4.879 +12%	€ 3.220 -3%
57 jaar	€ 3.979	€ 3.711	€ 3.031		57 jaar	€ 5.252 +32%	€ 4.046 +9%	€ 3.390 +12%
62 jaar	€ 2.428	€ 2.330	€ 2.200		62 jaar	€ 2.765 +14%	€ 2.413 +4%	€ 2.256 +3%
67 jaar	€ 2.006	€ 1.895	€ 1.629		67 jaar	€ 2.438 +22%	€ 1.967 +4%	€ 1.674 +3%

De verwachte pensioenen in de pensioenregeling van nu (tabel links) zijn veel hoger dan bij [scenario'set](#) 2023-Q3. Ook de pensioenen bij goed weer en slecht weer zijn hoger dan de resultaten in hoofdstuk 3.4.2. Door de hogere rente in [scenario'set](#) 2015-Q1 wordt de [dekkingsgraad](#) hoger, en kan jaarlijks de maximale pensioenopbouw worden ingekocht. Bovendien kunnen de pensioenen naar verwachting vaker aangepast worden aan de prijsinflatie.

Ook in de nieuwe pensioenregeling zijn de verwachte pensioenen hoger dan bij [scenario'set](#) 2023-Q3. Dat komt omdat we op de pensioendatum de pensioenvermogens naar pensioenuitkeringen omzetten op basis van hogere rentes. Dat zorgt voor hogere pensioenen. De pensioenen bij goed weer zijn veel hoger dan in de huidige pensioenregeling, omdat de pensioenen in de nieuwe pensioenregeling meer verhoogd mogen worden dan de prijsinflatie. De pensioenen bij slecht weer voor de 37-jarige en 47-jarige deelnemer zijn lager dan in de pensioenregeling van nu. Hier tegenover staat een hogere pensioenverwachting en een veel hoger pensioen bij goed weer.

Uit de tabellen hiervoor blijkt opnieuw dat de nieuwe pensioenregeling hogere pensioenen oplevert dan in de pensioenregeling van nu. Ook hier is het voordeel voor jonge deelnemers groter dan voor oudere deelnemers.

HOOFDSTUK 4.3. TRANSITIERESULTATEN BIJ ANDERE DEKKINGSGRADEN

De hoofdstukken 3.4 en 4.2 laten de pensioenen zien van de overgang naar de nieuwe pensioenregeling bij verschillende [scenario'sets](#). Daarbij blijft de [dekkingsgraad](#) op de overgangsdatum gelijk op 110 procent. We hebben ook onderzocht wat de gevolgen zijn als de [dekkingsgraad](#) op die datum hoger (125 procent) of lager (95 procent) is. Een dekkingsgraad van 95 procent is de minimale dekkingsgraad die mogelijk is bij de transitie, want als de dekkingsgraad lager is, dan moet voorafgaand aan de transitie een verlaging van de pensioenaanspraken en -rechten plaatsvinden zodanig dat de dekkingsgraad gelijk wordt aan 95 procent. De hoogste onderzochte dekkingsgraad is 125 procent. Bij het schrijven van het transitieplan is de dekkingsgraad een stuk lager. Een dekkingsgraad van 125 geeft een goed

beeld hoe het beleid uitvalt als de dekkingsgraad op het moment van invaren een stuk hoger is dan nu.

LET OP: deze berekeningen zijn gebaseerd op [scenarioset 2023-Q3](#). Eerder in het transitieplan is uitgelegd dat de benodigde compensaties afhankelijk zijn van de gehanteerde scenarioset en de dekkingsgraad van het pensioenfonds op de transitiedatum. Bij een dekkingsgraad van 95 procent is er geen geld voor compensaties. Voor de berekeningen met een dekkingsgraad van 125 procent hebben we de compensaties herrekend. De compensaties die uiteindelijk gebruikt gaan worden, gaan berekend zes maanden vóór de transitiedatum (dus per 1 juli 2025).

Bij een [dekkingsgraad](#) van **125 procent** is er genoeg geld om compensaties te geven en de [solidariteitsreserve](#) te vullen volgens het beleid in hoofdstuk 3.2. Bovendien blijft er genoeg geld over om alle persoonlijke pensioenvermogens op de overgangsdatum te verhogen. In de tabellen hierna staan de verwachte pensioenen op pensioendatum (in euro's van nu).

FTK pensioenen (verwacht pensioen op PD, in euro's van nu)					WTP pensioenen (verwacht pensioen op PD, in euro's van nu)			
Leeftijd	Goedweer	Verwacht	Slechtweer		Leeftijd	Goedweer	Verwacht	Slechtweer
27 jaar	€ 3.383	€ 2.755	€ 2.091		27 jaar	€ 7.551 +123%	€ 4.155 +51%	€ 2.466 +18%
37 jaar	€ 5.423	€ 4.461	€ 3.387		37 jaar	€ 8.902 +64%	€ 5.358 +20%	€ 3.293 -3%
47 jaar	€ 4.157	€ 3.512	€ 2.753	➡	47 jaar	€ 5.765 +39%	€ 3.941 +12%	€ 2.744 -0%
57 jaar	€ 3.670	€ 3.300	€ 2.851		57 jaar	€ 4.611 +26%	€ 3.702 +12%	€ 3.070 +8%
62 jaar	€ 2.274	€ 2.121	€ 1.962		62 jaar	€ 2.670 +17%	€ 2.397 +13%	€ 2.179 +11%
67 jaar	€ 1.931	€ 1.790	€ 1.557		67 jaar	€ 2.533 +31%	€ 2.070 +16%	€ 1.715 +10%

Bij een hogere [dekkingsgraad](#) op de overgangsdatum zijn alle pensioenen hoger dan bij een [dekkingsgraad](#) van 110 procent. Dat is zo in de pensioenregeling van nu en in de nieuwe pensioenregeling. Dat geldt bij goed weer, verwacht weer en slecht weer. Dat komt omdat er in alle scenario's en in beide regelingen meer geld is voor dezelfde groep deelnemers. Uit de tabellen blijkt opnieuw dat de nieuwe pensioenregeling naar verwachting tot betere resultaten leidt dan de pensioenregeling van nu. De mate waarin de nieuwe pensioenregeling naar verwachting beter is, is met percentages tussen +12 procent en +20 procent ook redelijk vergelijkbaar voor de diverse deelnemers. Alleen de jongste actieve deelnemers gaan er fors op vooruit. Wel geldt weer, net als bij de situatie met scenarioset 2015-Q1, dat de maatmensen van 37 en 47 jaar er bij slecht weer wat op achteruitgaan. Dit is echter beperkt, en daarom aanvaardbaar voor sociale partners.

Als de [dekkingsgraad](#) op de overgangsdatum **95 procent** is, dan is er niet genoeg geld om de solidariteitsreserve te vullen en om compensaties te geven. De opgebouwde pensioenen en ingegane uitkeringen moeten in dit geval op de overgangsdatum verlaagd worden. Ook in de eerste jaren daarna is de kans groot dat de uitkeringen dalen. De [solidariteitsreserve](#) begint leeg en is in de eerste jaren nog niet groot genoeg om deze dalingen op te vangen. In de tabellen hierna staan de verwachte pensioenen op de pensioendatum (in euro's van nu) bij een dekkingsgraad van 95 procent.

FTK pensioenen (verwacht pensioen op PD, in euro's van nu)

Leeftijd	Goedweer	Verwacht	Slechtweer
27 jaar	€ 3.266	€ 2.628	€ 2.007
37 jaar	€ 5.121	€ 4.103	€ 3.112
47 jaar	€ 3.848	€ 3.141	€ 2.367
57 jaar	€ 3.376	€ 2.943	€ 2.310
62 jaar	€ 2.161	€ 1.990	€ 1.567
67 jaar	€ 1.782	€ 1.577	€ 1.243

WTP pensioenen (verwacht pensioen op PD, in euro's van nu)

Leeftijd	Goedweer	Verwacht	Slechtweer
27 jaar	€ 7.283 +123%	€ 4.079 +55%	€ 2.434 +21%
37 jaar	€ 8.113 +58%	€ 4.984 +21%	€ 3.142 +1%
47 jaar	€ 5.058 +31%	€ 3.533 +12%	€ 2.504 +6%
57 jaar	€ 3.779 +12%	€ 3.074 +4%	€ 2.535 +10%
62 jaar	€ 2.173 +1%	€ 1.963 -1%	€ 1.763 +13%
67 jaar	€ 2.073 +16%	€ 1.710 +8%	€ 1.363 +10%

In dit scenario heeft het pensioenfonds geen reserves op de overgangsdatum en is er dus geen geld voor compensatie van oudere deelnemers. Voor de meeste maatmensen zijn de pensioenen in de nieuwe pensioenregeling nog steeds beter dan in de pensioenregeling van nu, in zowel verwacht weer, goed weer en slecht weer. De verbetering is wel een stuk minder dan bij een hogere **dekkingsgraad** op de overgangsdatum. Voor het 62-jarige maatmens geldt dat deze op de pensioendatum een iets lager pensioen tegemoet kan zien dan in de pensioenregeling van nu. Daarbij moet bedacht worden dat er een reële kans is dat de pensioenen in de pensioenregeling van nu snel na pensionering verlaagd moeten worden, als de dekkingsgraad niet voldoende hersteld is.

Bijlage 1. Bandbreedtes evenwichtigheid

Wij hebben de kwalitatieve beschrijvingen van de doelstellingen van de transitie en ons oordeel over evenwichtigheid omgezet in kwantitatieve grenzen (bandbreedtes).

Voor uitzonderlijke situaties hebben wij geen inhoudelijke afspraken gemaakt met het pensioenfondsbestuur, maar procedurele afspraken. De afspraak die is gemaakt is dat als er onverhoopt buiten de bandbreedtes van evenwichtigheid wordt getreden, het pensioenfondsbestuur in overleg gaat met sociale partners en vaststelt of dat alsnog die overschrijding in die uitzonderlijke situatie toch evenwichtig uitvalt of dat er een wijziging van besluiten nodig is.

Bandbreedtes voor beoordeling evenwichtigheid van het geheel

In de WTP is geregeld dat voor de kwantitatieve beoordeling van de evenwichtigheid van de transitie de maatstaven netto-profijt en pensioenverwachting (in drie scenario's) inzichtelijk moeten worden gemaakt. De pensioenverwachting wordt ingevuld op basis van URM-uitkomsten. Sociale partners en bestuur hechten met name waarde aan een beoordeling van de evenwichtigheid op basis van een vergelijking van de pensioenverwachting omdat deze maatstaf (vooral voor de deelnemer) begrijpelijker is en een eenduidiger beeld geeft en voor de deelnemer herkenbaar is als uitkomsten van de URM zoals deze worden gepresenteerd in de navigatiemetafoor op het UPO).

Maatstaf netto-profijt

Bij een hoge dekkinggraad (bijv. 125 procent) gaan de gepensioneerden er in termen van delta netto-profijt meer op vooruit dan de actieve deelnemers. Bij een lage dekkinggraad (bijv. 95 procent) is dat andersom. De verschillen tussen de leeftijden zijn daarbij relatief beperkt. We weten niet vooraf of de dekkinggraad hoog of laag zal zijn bij het invaren. Er is dan ook niet bij voorbaat sprake van een grote ongelijkheid tussen verschillende groepen. Dit vinden wij evenwichtig.

Voor gewezen deelnemers geldt dat het netto profijt effect voor met name de leeftijden 50 jaar en jonger negatief is. Voor de jongste gewezen deelnemers kan dit om relatief grote negatieve effecten gaan. Dit vinden wij aanvaardbaar, omdat verondersteld wordt dat deze personen elders pensioen opbouwen en per saldo een vergelijkbaar netto profijt effect zullen hebben als de actieve deelnemers. Bovendien geldt dat het verwachte pensioen op de UPO wel hoger is dan in de huidige pensioenregeling. Ten slotte geldt dat het grootste deel van deze gewezen deelnemers een klein pensioen heeft, dat op de pensioendatum afgekocht zal worden (zonder buffer). De huidige pensioenregeling is voor deze gewezen deelnemers daarom te gunstig meegenomen in de berekeningen.

Bandbreedtes netto-profijt

- Netto-profijt mag negatief uitkomen voor oude pensioengerechtigden (denk aan bijvoorbeeld 80-plussers bij lage dekkinggraad op transitie). Bij een lage dekkinggraad is op de invaardatum verlaging van ingegane pensioenen van toepassing. Een delta netto-profijt van -7 procent vinden wij de grens voor evenwichtigheid. Dit vinden wij nog aanvaardbaar en uitlegbaar. Deze 7 procent betreft namelijk de som van de indexaties per 1 januari 2023 (4 procent) en 1 januari 2024 (3 procent) die op basis van minder strenge indexatieregels zijn toegekend, terwijl deze volgens het reguliere fondsbeleid niet gegeven hadden mogen worden. Deze ondergrens voor netto-profijt van -7 procent geldt ook voor actieve deelnemers. Deze

grens kan relevant zijn voor bijna gepensioneerden. Voor hen geldt een vergelijkbare situatie en argumentatie als voor deelnemers die al met pensioen zijn.

- Als negatief delta netto-profijt voor gewezen deelnemers ligt de grens bij -30 procent. Zo'n negatief delta netto-profijt is aanvaardbaar omdat geen rekening is gehouden met afkoop klein pensioen en veel gewezen deelnemers elders actief zijn.
- Aan de bovenkant vinden we een grens van maximaal 50 procent toename in netto profijt voor deelnemers en gewezen deelnemers acceptabel omdat het nieuwe pensioenstelsel, inclusief afschaffing doorsneesystematiek, een aanzienlijke verbetering betreft. Daarom vinden we een hoge bovengrens acceptabel. Voor gepensioneerden vinden we een grens van maximaal 15 procent acceptabel omdat de resterende horizon voor gepensioneerden lager is dan voor (gewezen) deelnemers. Deze is ongeveer 1/3e.

Deze bandbreedtes zijn vastgesteld gegeven de gebruikte DNB scenarioset, de actuele actuariële grondslagen en overgangskansen. Als die wijzigen, kunnen deze grenzen ook wijzigen.

Maatstaf pensioenverwachting

De maatstaf pensioenverwachting is ingevuld op basis van URM-uitkomsten zoals die ook aan deelnemers worden gecommuniceerd in de navigatiemetafoor. De maatstaf is de verhouding tussen de URM-uitkomst in het nieuwe stelsel gedeeld door de URM-uitkomst in het huidige stelsel. De grenzen zijn vastgesteld op basis van het middelste scenario. Hieraan worden door het pensioenfonds vergelijkbare bandbreedtes toegevoegd bij slecht weer en goed weer.

Bandbreedtes pensioenverwachting

- Voor deelnemers en gewezen deelnemers accepteren wij als ondergrens dat het pensioen op de pensioendatum lager wordt dan in het FTK. Deze achteruitgang mag niet meer dan 10 procent worden. Dit vinden wij nog aanvaardbaar en uitlegbaar. Aangezien gewezen deelnemers bij schoonmaak geen dempende werking van de premie hebben, maar waarschijnlijk elders wel, is voor gewezen deelnemers de ondergrens van 50% in een slecht weer scenario aanvaardbaar. Voor gepensioneerden accepteren wij in het kader van inkomenszekerheid geen negatieve uitslagen aan de onderkant. De bandbreedte van 0 geldt daarom voor alle scenario's als ondergrens bij gepensioneerden.
- Voor deelnemers en gewezen deelnemers vinden wij aanvaardbaar dat zij ten opzichte van het FTK aanzienlijk erop vooruit kunnen gaan. Dit omdat er geen (inflatie)beperkingen zijn qua verhogingen. Als bovengrens vinden wij dan ook acceptabel dat in slecht weer, verwacht weer en goed weer er respectievelijk bovengrenzen van plus 125%, plus 300% en plus 800% worden gehanteerd. Voor gepensioneerden vinden wij als bovengrens acceptabel dat in slecht weer, verwacht weer en goed weer er respectievelijk bovengrenzen van plus 20%, plus 30% en plus 40% worden gehanteerd.

Maatstaf en bandbreedte kans op verlaging

De maatstaf kans op verlaging is gekoppeld aan de eerste doelstelling (inkomenszekerheid). Daarom is deze maatstaf alleen van toepassing op pensioengerechtigden. Wij willen verlagingen zoveel mogelijk voorkomen, maar accepteren een incidentele verlaging van de uitkering. Een kans op verlaging van 5% vinden we aanvaardbaar.

Kader voor beoordeling evenwichtigheid solidariteitsreserve

Het is verplicht om de evenwichtigheid van de solidariteitsreserve apart te beoordelen van andere onderdelen in de pensioenregeling en financiële opzet van de regeling. De vereisten staan vermeld in de Regeling rekenmethoden onderbouwing solidariteitsreserve en risicodelingsreserve pensioenuitvoerders. Conform artikel 3 lid 1 en 2 heeft Pensioenfonds Schoonmaak voor de solidariteitsreserve kwantitatieve maatstaven vastgesteld ter beoordeling van de evenwichtigheid. De maatstaven zijn net als bij de kwantitatieve maatstaven voor het totaal: netto-profijt en pensioenverwachting volgens URM-uitkomsten zoals wordt gepresenteerd in de navigatiemetafoor op het UPO.

Bandbreedtes maatstaf netto-profijt

- netto-profijt in vergelijking met en zonder solidariteitsreserve blijft tussen +5 procent en – 5 procent voor alle leeftijden. Voor gewezen deelnemers accepteren wij bredere grenzen namelijk tot 12 procent.

Toelichting bandbreedtes maatstaf netto-profijt

De uitkomsten komen hierbij in de buurt bij initiële vulling gelijk aan het pensioenfondsmaximum van 5 procent.

Bandbreedtes maatstaf pensioenverwachting

- De solidariteitsreserve heeft vooral toegevoegde waarde bij slecht weer. Daar mag een pensioenverwachting tegenover staan bij verwacht weer. De pensioenverwachting met en zonder solidariteitsreserve blijven in verwacht en in goed weer tussen +5 procent en – 5 procent voor alle leeftijden. Voor gewezen deelnemers accepteren wij bredere grenzen aan de bovenkant, namelijk tot 12 procent. In een slecht weer scenario accepteren we een ondergrens van 10% voor alle categorieën.

Bijlage 2. Begrippenlijst (alfabetisch)

1. **Beschermingsrendement** = rendement dat bedoeld is om de (verwachte) uitkering op hetzelfde niveau te houden. Het gezamenlijke rendement bestaat uit twee delen: beschermingsrendement en overrendement. Beschermingsrendement wordt aan de deelnemers toegekend vóórdat het overrendement wordt toegekend. Het geeft bescherming tegen veranderingen van de rente en veranderingen in de levensverwachting. Hoe groot deze bescherming is, hangt af van de toedeelregels van het pensioenfonds. Het pensioenfonds kan zelf bepalen hoe hoog de bescherming per leeftijdsgroep is. Het beschermingsrendement is ongeveer gelijk aan de rendementen van de obligaties en renteswaps uit de gezamenlijke beleggingsportefeuille;
2. **DNB** = de wettelijke toezichthouder De Nederlandsche Bank;
3. **FPR** = flexibele premieregeling. Dit is het contract met meer individuele kenmerken zoals lifecycle beleggen, met persoonlijke keuzevrijheid voor een bepaalde manier van beleggen en met leenrestrictie. Dit contract lijkt op een contract dat nu al door veel verzekeraars en enkele ondernemingspensioenfondsen wordt uitgevoerd;
4. **Leenrestrictie** = een beperking in de pensioenregeling die bepaalt dat er niet meer beleggingsrisico aan een leeftijdsgroep mag worden gegeven dan belegging in 100 procent zakelijke waarden. Dit is wettelijk verboden in de FPR;
5. **Lifecycle** = lifecycle beleggen is een manier van beleggen, waarbij het beleggingsrisico afneemt bij het ouder worden. Jongeren kunnen meer risico lopen dan ouderen en beleggen daarom een groter deel van hun vermogen in zakelijke waarden. Oudere deelnemers en gepensioneerden beleggen een steeds groter deel in obligaties;
6. **Opheffen leenrestrictie** = een bepaling in de pensioenregeling die toestaat dat aan een leeftijdsgroep wel meer beleggingsrisico mag worden gegeven dan belegging in 100 procent zakelijke waarden. Dit geldt voor de solidaire premieregeling. Rendementen worden echter niet expliciet toegewezen in de pensioenregeling van nu. Dat gebeurt in de SPR wel. Door die expliciete toedeling is het mogelijk om in de nieuwe pensioenregeling ouderen niet langer volledig bloot te laten staan aan het renterisico van de jongeren. In de pensioenregeling van nu staan ouderen wel bloot aan het renterisico van de jongeren omdat iedereen hetzelfde rendement “krijgt”. Dit loopt via de dekkingsgraad. Standaard krijgt iedereen in de pensioenregeling van nu dezelfde verhoging of verlaging (in procenten) van de opgebouwde pensioenen;
7. **Overrendement** = het rendement dat overblijft als van het rendement op totaalniveau het beschermingsrendement is afgetrokken. Het overrendement is de beloning voor risico nemen en dit wordt verdeeld over de deelnemers. Jongeren krijgen meer overrendement (dat ook negatief kan zijn) dan ouderen. Dit is omdat jongeren meer risico's kunnen dragen dan ouderen. In goede beleggingsjaren wordt een deel van het overrendement toegevoegd aan de solidariteitstreserve;
8. **Pensioenfonds Schoonmaak** = Stichting bedrijfstakpensioenfondsen voor het schoonmaak- en glazenwassersbedrijf;
9. **Pensioengrondslag** = het deel van het salaris waarover pensioen wordt opgebouwd. Hierbij wordt ermee rekening gehouden dat iedere deelnemer later AOW krijgt. Over het deel van het salaris dat na pensionering wordt vervangen door de AOW van de overheid hoeft de deelnemer dus niet bij Pensioenfonds Schoonmaak pensioen op te bouwen. Dat deel van het salaris telt Pensioenfonds Schoonmaak niet mee. Het deel van het salaris dat overblijft heet de pensioengrondslag;

10. **Projectierendement** = het verwachte rendement dat we gebruiken om berekeningen naar de toekomst te maken. Dit wordt in de wet op vier plaatsen gebruikt. In het transitieplan wordt met projectierendement het rendement bedoeld dat wordt gebruikt om het verwachte pensioen te berekenen uit het persoonlijke pensioenvermogen. Ook wordt het gebruikt om jaarlijks de hoogte vast te stellen van het pensioen dat al wordt uitbetaald;
11. **Rendementstoedeling** = in de solidaire premieregeling wordt al het geld dat is bedoeld voor pensioen gezamenlijk belegd. Deze beleggingen leveren rendement op. Dit rendement wordt op een bepaalde manier verdeeld over de deelnemers. Hierbij wordt rekening gehouden met de risicohouding van de deelnemers. Er gaat ook een deel van het rendement naar reserves van het pensioenfonds;
12. **RTS = rente termijnstructuur** = risicovrije rente bij verschillende looptijden. Dat wil zeggen dat de rente zo goed als zeker is op basis van de marktomstandigheden van nu. Deze rente wordt in de pensioenregeling van nu bijvoorbeeld gebruikt om de waarde te bepalen van de verplichtingen (zonder verwachte toekomstige stijging van de pensioenen) van een pensioenfonds. DNB publiceert de RTS;
13. **Risicohouding** = een mate van risico die past bij een bepaalde leeftijd en een bepaalde wens van een deelnemer. Aan de hand van de risicohouding bepaalt het pensioenfonds hoe het voor de deelnemers belegt. In de nieuwe pensioenregeling worden premies voor jongere deelnemers met meer risico belegd dan pensioenpremies voor oudere deelnemers. Meestal wordt het risico steeds lager als een deelnemer ouder wordt;
14. **Scenarioset** = een verzameling mogelijke financieel-economische toekomst (rente, inflatie, beleggingsrendement etc.), die wordt gebruikt om de gevolgen van de nieuwe pensioenregeling door te rekenen. De scenario's bevatten alle mogelijke situaties: goed weer, slecht weer en daar tussenin. DNB geeft deze scenariosets uit. Er zijn er in totaal wel 100.000 scenario's in zo'n set;
15. **Sociale partners** = de werkgevers- en werknemersorganisaties in de schoonmaaksector;
16. **SPR** = de solidaire premieregeling. De Wet toekomst pensioenen kent 2 verschillende pensioencontracten. De SPR is het contract met meer kenmerken die bedoeld zijn om elkaar te steunen, zoals een beleggingsmix voor iedereen samen, zonder persoonlijke keuzevrijheid voor een bepaalde manier van beleggen en met de mogelijkheid om de leenrestrictie op te heffen. Op dit moment bestaat dit contract nog niet in Nederland;
17. **Solidariteitsreserve** = reserve die is bedoeld om risico's te delen tussen generaties. De solidariteitsreserve kan worden gevuld met een deel van de premie en/of overrendement (rendement boven beschermingsrendement). Een pensioenfonds moet de regels voor het vullen en uitdelen van de solidariteitsreserve vooraf en voor langere tijd vastleggen. De reserve mag gevuld worden met maximaal 10 procent van het premiebedrag en/of 10 procent van het overrendement (in jaren dat het overrendement meer is dan 0 procent). Wettelijk is vastgelegd dat de solidaire premieregeling een solidariteitsreserve moet hebben. In de flexibele premieregeling is er in plaats van de solidariteitsreserve de risicodelingsreserve. Met die reserve kunnen minder risico's worden gedeeld dan met de solidariteitsreserve;
18. **Zakelijke waarden** = een categorie binnen de beleggingsportefeuille, waarvan de waarde van jaar tot jaar sterk kan wijzigen. Voorbeelden hiervan zijn aandelen, vastgoed, private equity (dat zijn investeringen die niet op de beurs verhandelbaar zijn) en grondstoffen.

